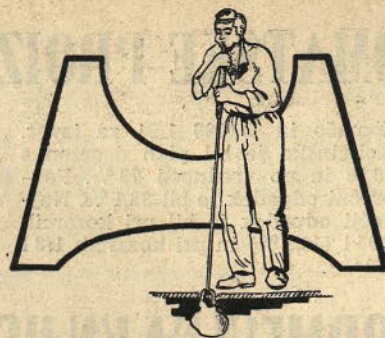

Steklar

Urejuje uredniški odbor: Raci Viktor, Bevec Justa, Premec Jože, Korbar Heda, Marcen Alojz, Gerhard Jože, Strgaršek Janko. Odgovorni urednik Gerhard Jože. Uredništvo in uprava: Steklarna Hrastnik. Izhaja vsakega 5. v mesecu. Naslov: »Steklar« glasila kolektiva Steklarne Hrastnik. tel. 814-622 — interno 63. Tisk in klišej AERO kemična in grafična industrija Celje. Po mnenju Republiškega sekretariata za prosveto in kulturo Ljubljana, je časopis oproščen davka od prometa proizvodov (St. 421-2/72 z dne 3. 1. 1973).

GLASILO KOLEKTIVA STEKLARNE HRASTNIK

Leto IX

Hrastnik, 14. 5. 1973

Št. 5

REZULTATI POSLOVANJA ZA OBDOBJE JANUAR – MAREC 1973

S planom za letošnje leto smo predvideli, da bomo imeli 1.820 zaposlenih. Povprečno število zaposlenih za obdobje poročanja znaša 1.781. Ob koncu marca smo imeli 1.778 zaposlenih, od tega 911 moških in 867 žena.

V obdobju, na katerega se nanaša poročilo, je podjetje zapustilo 64 oseb, in sicer 44 moških in 20 žensk. Na novo pa smo jih zaposlili 44, od tega 28 moških in 16 žensk. Še vedno opažamo precejšnjo fluktuacijo predvsem pri pomožnem osebju, delno pa se ta fluktuacija v tem obdobju nanaša tudi na prihajanje in odhajanje v JLA.

Proizvodnja

S planom za leto 1973 smo predvideli, da bomo v obratu 301 proizvedli 8.171.940 kg steklenih izdelkov. V obdobju poročanja smo proizvedli 2.425.223 kg, to je 29,68 % od letnega plana in 16,47 % več kot smo proizvedli v istem obdobju lanskega leta.

V obratu 302 smo z letnim planom predvideli, da bomo proizvedli 11.866.850 kg izdelkov, v obdobju prvih treh mesecev pa smo izdelali 2.188.641 kg izdelkov in tako letni plan dosegli z 18,44 %. Glede na to, da smo imeli v remontu največjo talilno peč z avtomati, so ti rezultati bili pričakovani. Na nivoju podjetja kot celote je letni plan dosežen s 23,02 %.

Za to obdobje so bolj primerljivi operativni plani, katere smo sestavljali na osnovi dejansko trenutno razpoložljivih kapacitet. Operativni plani so bili doseženi:

	PLANIRANO	DOSEŽENO	%
JANUAR	1.063.117 kg	1.295.950 kg	121,90
FEBRUAR	1.140.486 kg	1.285.408 kg	112,71
MAREC	1.883.253 kg	2.032.506 kg	107,93
SKUPAJ	4.086.856 kg	4.613.864 kg	112,90

Prodaja

Z letnim planom smo predvideli, da bomo celotno proizvodnjo tudi prodali, in sicer planirana prodaja iz obrata 301 je 8.171.940 kg, dejansko pa smo v tem obdobju prodali 2.360.260 kg izdelkov ali 28,88 odstotka od letnega plana. Iz obrata 302 pa znaša planirana prodaja 11.866.850 kg, dejansko pa smo v prvih treh mesecih prodali 2.317.060 kilogramov izdelkov in letni plan dosegli z 19,53 %. Skupno smo iz obeh obratov prodali 4.677.320 kg, kar je 23,34 % od letnega plana.

Prodaja v obdobju, na katerega se nanaša poročanje, je za 53.456 kilogramov večja od proizvodnje, in sicer zaradi asortimana avtomatske proizvodnje, katerega smo v tem času prodali iz zalog.

Podatki prodaje v kilogramih po operativnih planih so:

	PLANIRANO	DOSEŽENO	%
JANUAR	1.271.102	1.328.062	104,48
FEBRUAR	1.407.711	1.399.596	99,42
MAREC	1.890.203	1.949.662	103,15
SKUPAJ	4.569.016	4.667.320	102,37

Neto prodajne cene za kg prodanega stekla

S planom 1973 smo predvidevali, da bomo za kg prodanega stekla iz obrata 301 dobili 13,09 din, dejansko pa smo dosegli 11,52 din, iz obrata 302 smo predvidevali, da bomo za kg prodanega stekla dobili 6,20 din, dejansko smo dosegli 6,06 din. Povprečna neto prodajna cena za kg prodanega stekla za asortiman obeh obratov je predvidena z letnim planom v višini 9,01 din, dosegli pa smo 8,81 din, ali 97,83 % od predvidene.

V primerjavi z operativnim plani pa so dosežene neto prodajne cene za kg prodanega stekla naslednje:

	PLANIRANO V DIN/KG	DOSEŽENO V DIN/KG	%
JANUAR	9,47	9,64	101,86
FEBRUAR	9,34	9,07	97,07
MAREC	8,04	8,07	100,34
Skupaj povprečno	8,84	8,81	99,71

Izvoz

Z letnim planom smo predvidevali, da bomo izvozili 6.488.110 kg steklenih izdelkov, v prvem trimesečju pa smo izvozili 1.658.597 kg, to je 25,56 % od letnega plana. Letni plan v dolarjih znaša 2.950.817,35, v prvih treh mesecih pa smo izvozili za 924.291,79 dolarjev in z 31,32 odstotka dosegli letni plan. Izvoz po mesecih pa je bil dosežen: januarja 276.163,53 dolarjev, februarja 313.319,41 in marca 334.808,85 dolarjev. V primerjavi z istim obdobjem v letu 1972 je to za 49,81 % več.

Lastna cena za kilogram stekla

V letnem planu smo predvideli, da bo lastna cena proizvodnje znašala 153.419.886,00 din, v prvem trimesečju pa smo dosegli 34.566.086,47 din, to je 22,53 % od letnega plana; če pa to primerjamo z doseženimi proizvodnimi rezultati, in sicer je proizvodnja dosežena s 23,02 % letnega plana, potem lahko rečemo, da smo na področju varčevanja naredili določen premik naprej. Še bolj nazorno pa se to vidi, če pogledamo strukturo lastne cene:

	Planirano	Doseženo	%
Poslovni stroški na kg	4,66 din	4,25 din	91,27
Osebnih dohodki na kg	2,99 din	3,14 din	104,88
Skupaj na kg	7,65 din	7,39 din	96,60

Na povzemanje udeležbe osebnih dohodkov za obdobje poročanja je vplival remont 40-tonske peči, saj je bilo opravljenih veliko nadur.

Lom v odstotkih na preštete kose

Za razliko od prejšnjih let, ko smo vedno govorili o porastu odpadka, pa nam rezultati prvih treh mesecev letošnjega leta kažejo drugačno sliko. Praktično v vseh skupinah je dosežen nižji odstotek odpadka, kot smo ga planirali.

Posebno je to pomembno za skupino RDBO in MDR, ki imata ugodne prodajne cene in tudi največ proizvodnjata. Da je temu tako, podajamo naslednje primerjalne podatke:

SKUPINA	DOSEŽENO I—III. 72	PLAN 1973	DOSEŽENO I—III. 73
RDBO	25,42	21,34	21,28
RŠ	18,70	7,95	6,40
MP	4,28	7,74	6,18
MDK	5,61	5,52	4,10
MDW	—	—	8,84
MDBO	44,43	—	—
MDR	17,96	18,55	12,98
MP-Obeski	—	18,03	11,09
MDA — IS	14,17	12,38	10,61
— K	12,34	22,92	15,93
— P	33,02	13,00	16,47

(Dalje na 2. strani)

OB DELAVSKEM PRAZNIKU 1. MAJU
CESTITAJO VSEM ČLANOM KOLEKTIVA

DELAVSKI SVET
SEKRETARIAT ZK
SEKRETARIAT TK ZM
OSNOVNA ORGANIZACIJA
SINDIKATA
UREDNIŠKI ODBOR »STEKLARJA«

REZULTATI AVTOMATSKE PROIZVODNJE ZA MESEC MAREC 1973

V mesecu marcu so stroji (avtomati) delali skozi cel mesec. Rezultati proizvodnje po generalnem remontu kažejo, da je izrednega pomena, da so stroji brezhibni, kar je razvidno iz podatkov. Odpadek je še pri nekaterih bolj zahtevnih izdelkih večji, predvsem pri proizvodnji izdelkov na stroju IS-4 stroju-rjava in pri kozarcih E 1039-0,03 na Hardfordu.

Tudi na stroju IS-2 so bili izredni problemi pri proizvodnji steklenic Refleks in pri miniaturnih 30 gr za konjak in vodko. Izgleda, da bodo v mesecu aprilu že boljši rezultati in manjši odpadki. Skupni rezultati so pa sledeči:

IS-1 je proizvajal steklenice za Bronzin, Cokančič 100 gr in 50 gr. Količinsko je bil plan dosežen s 106% in po vrednosti s 105%. Skupni povprečni odpadki je znašal 15,1%. Največji odpadki je bil pri steklenicah Cokančič 100 gr (28,4%).

IS-2 je proizvajal steklenice Refleks 70 gr, miniaturne 50 gr in 30 gr ter medicinske 30 gr. Količinsko je bil plan dosežen s 109%, po vrednosti s 130%. Povprečni odpadki je bil zelo visok in to 27,5%. Največji odpadki je bil pri miniaturnih za vodko 30 gr (69,4%) in miniaturnih konjak 30 gr (56%).

IS-3 je proizvajal ves mesec stekleničke za penicilin 8 gr. Količinsko je bil plan dosežen s 118% in po vrednosti 110%. Povprečni odpadki je bil 5,9%.

IS-4 (rjava) je proizvajal steklenice za kinin 50 gr, za Ether 175 gr in Brion steklenice 30 gr. Količinsko je bil plan dosežen s 116%, po vrednosti s 66%. Povprečni odpadki je bil 14,3%. Največji odpadki pa je bil pri 30 gr Brionkah (21,3%).

Na stroju H-28 smo proizvajali kozarce E 1039 1 dcl in 0,05 l za

domačo in E 1039 1/81 za izvoz. Količinsko je bil plan dosežen s 86% in po vrednosti 79%. Povprečni odpadki je bil 32,1%. Največji odpadki je bil pri kozarcih 0,05 l (46,3%) in pri kozarcih 1/8 l (30%).

Na stiskalnici P-12 smo proiz-pri 100 W zaščitnih steklih (16%) vajali zaščitna stekla 100 W inin kozarcih (16,8%).

Vsi stroji skupno so proizvedli linsko 70 gr. Količinsko je bil 17,312.786 komadov ali 109%. Po plan dosežen s 109% in po vrednosti pa 7,111.087,1 din ali nosti s 174%. Povprečni odpadki 99%. Celokupen povprečni odpadki je bil 14,3%. Večji odpadki je bil 19,8%.

ODMEVI NA KNJIGO „HRASTNIK SKOZI DESETLETJA“

Komentarji med občani Hrastnika o knjigi »Hrastnik skozi desetletja« so me vzpodbudili, da dam h knjigi še nekatera pojasnila.

Na splošno je bila vsebina knjige pri veliki večini občanov ugodno sprejeta. To dokazujejo tudi številna priznanja, ki sem jih ob izdaji knjige do danes sprejel. Posebno zadoščenje pomeni za mene dejstvo, da ta priznanja izrekajo občani iz vrst izobražencev, kakor tudi iz vrst preprostih ljudi. To pa pomeni, da je knjiga pisana razumljivo, čeprav je v njej tudi nekaj slovničnih in tiskarskih napak. S tem, da je knjiga razumljiva večini, pa je tudi dosežen glavni namen.

Dolžnost pa mi je odgovoriti redkim občanom, ki mislijo, da je v knjigi premalo opisane zgodovine. S tem se tudi sam strinjam, vendar moram povedati resnico, da sem črpal podatke v glavnem iz arhiva trboveljske premogopne družbe, ki je bil leta 1945 zajet in deloma ohranjen. Na razpolago mi je bilo tudi samo manjši del zapisnikov stare občine, do čim so ves zgodovinski arhiv steklarne in kemične tovarne takoj po osvoboditvi leta 1945 uničili, kar je bila za zgodovino velika škoda. Iz tega izvira tudi, da so dogodki do leta 1945 za spodnji Hrastnik opisani v knjigi manj podrobno, kakor za področje rudnika.

Strinjam se tudi s kritiko, da so v knjigi izpuščena imena mnogih ljudi, ki so aktivno ustvarjali zgodovino Hrastnika ali kot borci za delavske pravice v kapitalistični Jugoslaviji ali pa kot borci in aktivisti narodno osvobodilne borbe. Teh pa je mnogo nad tisoč, zato je nemogoče opisovati vsakega posebej. Tega sem se zavedal preden sem začel pisati.

Knjiga je bila v dveh tednih (1000 kom.) razprodana, še vedno pa je po njej povpraševanje. Zato se pripravlja druga izdaja, ki bo izšla v nekaj naslednjih mesecih. Razumljivo je, da bom v drugi izdaji skušal odpraviti vse na-

pake in še dodal ugotovljene pomanjkljivosti in bo torej popolnejša.

Tudi eventualne stvarne pripombe občanov, ki jih še rade volje sprejemam približno do konca junija letos, bom skušal upoštevati pri naslednji izdaji knjige.

Vsem interesentom za knjigo priporočam, da si zagotovijo poznejši nakup v prednaročilu pri Temeljni kulturni skupnosti Hrastnik (ob kino dvorani na Rudniku) ali pri razpečevalcu Rancinger Ivanu, ali pa v knjigarni »Blagovnici« trgovskega podjetja.

Avtor: Stanko BREČKO

ZAHVALA

Dobili smo obvestilo, da je Vaš Odbor za poslovno politiko sprejel sklep o dodelitvi finančne pomoči v višini 2.000 din za študij v zvezi z zdravljenjem hrbtenice v Ameriki.

Za to pomoč se Vam najlepše zahvaljujemo.

Klinične bolnice — Ortopedska klinika
Ljubljana

REZULTATI POSLOVANJA ZA OBDOBJE JANUAR – MAREC 1973

(Nadaljevanje s 1. strani)

Stalno opozarjanje, da so tu naše notranje rezerve, je naletelo na razumevanje! Doseženi rezultati nas ne smejo uspavati, ampak nasprotno, služijo nam naj za še boljše rezultate na tem področju v obdobju, ki je pred nami. Z doseženimi rezultati nismo izčrpali vseh možnosti na tem področju.

Formiranje in razdelitev celotnega dohodka po izdanih fakturah

	Plan	Doseženo	%
Realizacija stekla neto	180.534.497,00	41.228.843,61	
Realizacija uslug		142.055,89	
Realizacija trgovskega blaga		334.295,35	
Realizacija mat. in odpadkov		448.955,70	
Izredni dohodki		1.136.883,19	
CELOTEN DOHODEK	180.534.497,00	43.291.033,74	23,98
Realizirani del:			
— materialni stroški	76.258.450,00	15.950.062,65	20,92
— amortizacija	7.669.350,00	1.901.648,17	24,80
— nabavna vred. trg. blaga		281.227,65	
— nabavna vred. prod. mat. in odp.		425.946,90	
— izredni izdatki		2.317.317,44	
Porabljena sred. skupaj	83.927.800,00	20.876.202,81	24,87
Pogodbene obveznosti	3.762.000,00	909.861,67	24,19
Zakonske obveznosti	5.723.794,00	1.144.241,34	19,99
Celotni poslovni stroški	93.413.594,00	22.930.305,82	24,55
DOHODEK PODJETJA	87.120.903,00	20.360.727,92	23,37

Razdelitev čistega dohodka

Po delitvi, ki jo je ob sprejetju plana za leto 1973 sprejel delavski svet, odpade na osebne dohodke 68,88% in na sklade 31,12%. Po tej delitvi

bi smeli izplačati 14.024.469,40 din za osebne dohodke, realizirani del osebni dohodkov za prvo tromesečje pa znaša 14.367.834,99 din, tako da smo v tem obdobju preveč izplačali za 343.365,59 din osebni dohodkov.

V obdobju poročanja smo ustvarili 6.336.258,52 din bruto skladov, po oblikovanju skupnega rezervnega sklada, rezervnega sklada podjetja in posojila za nerazvita področja, ostane za neto sklade 4.828.215,01 din, kar je 23,02% letnega plana in 52,05% več kot v istem obdobju lanskega leta.

Doseženi povprečni mesečni neto osebni dohodek na zaposlenega znaša 1.878,24 din, to je 100,78% planiranega za leto 1973 in 113,78% v primerjavi z doseženim v istem obdobju leta 1972.

Kljub temu da je realizirani del osebni dohodkov višji kot po veljavni delitvi, nismo presegli mase osebni dohodkov, oblikovane po merilih samoupravnega sporazuma.

Terjatve in zaloge

	Stanje 31. 3. 1972	Stanje 1. 1. 1973	Stanje 31. 3. 1973
Terjatve od odjemalcev	41.405.858,66	38.550.145,67	47.894.403,22
Obveznosti do odjem.	— 1.644.534,60	— 1.115.206,03	— 5.205.683,28
Terjatve od dobaviteljev	1.307.163,52	3.492.846,91	2.597.063,57
Obveznosti do dobav.	— 15.634.356,52	— 12.691.227,05	— 14.396.328,88
Zaloge surovin	2.893.660,75	3.515.448,20	4.177.735,90
Zaloge pomož. mat.	3.335.344,50	6.901.144,70	5.199.854,20
Zaloge drug. mat.	506.035,20	598.683,15	742.023,35
Zaloge nedov. proizv.	1.661.743,10	786.691,35	1.089.079,60
Zaloga gotov. izdelkov	8.467.878,12	9.803.893,09	9.793.942,49

Franjo Krsnik

ŠTAFETA MLADOSTI V HRASTNIKU

Dragi tovariš Tito!

Zopet so ozeleneli gozdovi, zopet je prišla pomlad in z njo Tvoj rojstni dan. Štafeta palica je prepotovala že na stotine kilometrov in danes jo imamo čast sprejeti v našem kraju. Z njo želimo izraziti to, kar je z besedami težko povedati — ljubezen, predanost, zahvalo...

Ne samo sedanost, pred očmi imamo tudi preteklost — hude čase, v katerih so jugoslovanski narodi sledili Tebi, ki si se že od vsega začetka zavzemal za svobodo in srečo vseh narodov, držav in ras na svetu.

Po osvoboditvi smo stopili s Teboj v porušena mesta — obnavljali smo jih in gradili nova. Tovarne, ceste, železnice..., vse je nastajalo iz nič, vse pod Tvojim okriljem. Zagnali smo se v vse ovire in jih s Tvojo pomočjo premagali. Vsakomur je znano, da vse Tvoje življenje preveča skrb za napredek naše domovine in vseh njenih ljudi, posebno mladine. Mi mladi pa se zavedamo vseh nalog in dolžnosti, ki nam jih nalaga življenje.

Dragi tovariš Tito! Pridružujemo se Tvojim željam, da bi bilo življenje vseh nas srečnejše, da bi sleherni delovni človek lahko živel od dela svojih rok v miru, blaginji, zadovoljstvu. Vsi delovni ljudje in mladina iz Hrastnika Ti pošiljamo iskrene čestitke za Tvoj rojstni dan z željo, da bi živel zdrav in srečen še vrsto let med nami.

V Hrastniku, 5. maja 1973.

Mladina in občani Hrastnika

S temi besedami so se mladi in občani Hrastnika kakor vsako leto doslej pridružili čestitkam, ki jih pošiljajo milijoni mladih in vseh ljudi naše domovine tovarišu Titu za njegov rojstni dan.

Štafeta mladosti ali Titova štafeta, kot ji radi rečemo, je prispele v Hrastnik v soboto, 5. maja ob pol sedmih zvečer. Na slovesno okrašenem prostoru pri spomeniku jo je dočakalo veliko število pionirjev, mladincev in ostalih občanov. Na tribuni, kjer so bili zbrani vsi predstavniki družbenopolitičnih organizacij in skupšči-

ne občine, je z govorom pričel slovesnost tov. Viktor Mačover, predsednik OK SZDL Hrastnik. Po tem uvodnem pozdravu so člani recitatorskega krožka, pevski zbor kulturnega društva »Mladost« na OŠNH Rajka ter godba na pihala Svobode II izvedli lep kulturni program. Svečanost je dosegla svoj vrhunec, ko je ob zvokih godbe pred tribuno priteklo v slavnostnem defileju skoraj sto mladincev iz številnih aktivov in društev, oblečenih v kroje ali delovne uniforme. Na čelu defile-

ja je zvezno štafeto s pozdravi Titu nosil mladinec Jože Senica, za njim pa so mladinci iz delovnih organizacij in šole nosili štafetne palice z voščili, ki so jih poprej prečitali v svojem delovnem okolju. Pozdravno pismo, ki so ga poslali maršalu Titu mladina in občani Hrastnika, je prebrala mladinka iz Steklarne, Vojka Grčar.

Po končani slovesnosti so mladinci poneli Štafeto mladosti proti Zagorju in Trbovljam, kjer je prenočila.

Drugi dan, to je v nedeljo, pa so jo zjutraj, nekaj čez osmo uro, prav tako slovesno pričakali prebivalci Dola. Tudi tu so učenci osnovne šole z Dola izvedli kratak, a lep kulturni program. Pozdravom tovarišu Titu so se tu pridružili tudi učenci iz šole na Turju.

Nekaj minut čez pol sedmo so mladinci OŠNH Rajka oddelkov Dol predali Štafeto mladosti na Breznem mladincem iz občine Laško.

I. T.

Nekaj značilnosti jugoslovanskega pokojninskega zavarovanja

Problematiko pokojninskega in invalidskega zavarovanja urejamo po novem v naši državi s 17. dokumenti: zvezni zakon, osem republiških oziroma pokrajinskih zakonov in osem statotov republiških in pokrajinskih skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja.

Upokojenec živi zelo pogosto v skromnih razmerah, vendar ga lahko kljub temu smatramo za enega največjih potrošnikov. Izdatki za pokojnine znašajo namreč letno približno 14 milijard dinarjev, to pa je kar 7,5 % na-

rodnega dohodka jugoslovanskega gospodarstva.

Število upokojencev se iz leta v leto veča in s tem tudi izdatki za pokojnine. Pred dvajsetimi leti smo za pokojnine porabili približno 2,5 % narodnega dohodka jugoslovanskega gospodarstva, medtem ko bomo za letošnje leto morali po predvidevanjih izločiti za to več kot za narodno obrambo in približno toliko, kolikor izdamo za vse šolstvo od osnovnega do univerzitetnega in še za razne oblike poklicnega izobraževanja mladine in odraslih.

Po zadnjih statističnih podatkih je v naši državi nekaj nad milijon 200 tisoč upokojencev. Poleg naraščajočega števila upokojencev lahko ugotovljamo hkrati še naraščanje obsega njihovih pridobljenih pravic. Naš sistem določa npr. usklajevanje pokojnin z osebnimi dohodki aktivnih zavarovancev in njihovih prilaganje življenjskim stroškom. Še posebej je pomembno določilo novega sistema, da lahko zavarovanci (poleg osnovnih pravic iz

pokojninskega in invalidskega zavarovanja, ki so regulirane na zveznem in republiškem nivoju) samoupravno tj. samostojno odločajo o pogojih za pridobitev pokojnine.

Zvezni zakon je v bistvu plod medrepubliških dogovorov. Ta določa osnovne pravice zavarovancev, ki jih potem natančneje opredelijo še republiški zakoni, medtem ko se končana vsebina, ki kompleksno zajema ves sistem, odraža v statutih skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja. Vsaka republika ima svojo skupnost pokojninskega in invalidskega zavarovanja. Zanje pa je značilno, da jih upravljajo zavarovanci in upokojenci sami.

Od 1. januarja letos so že v veljavi zvezni in vsi republiški oziroma pokrajinski zakoni o pokojninskem in invalidskem zavarovanju. Glede na to, da statuti še niso bili sprejeti v vseh republikah, je težko predvideti končno podobo novega sistema. Lahko pa rečemo, da bo jugoslovanski upokojenec oziroma zavarovanec

vendar obogatil svoj status z novo samoupravno vlogo, da bo sam odločal o pogojih za pridobitev pokojnine.

Naj navedemo nekaj pomembnih novosti, ki so po posameznih republikah različno urejene:

Povsod so poostripli pogoje za zaposlovanje upokojencev. Rešitve pa so različne. V glavnem gre za to, da so jim med ponovno ali dodatno zaposlitvijo omejene pravice do pokojnine.

V Bosni in Hercegovini uvajajo najenostavnejši princip. Med zaposlitvijo s polnim ali nepolnim delovnim časom preneha izplačevanje pokojnin. To velja prav tako za vse tiste, ki opravljajo samostojne dejavnosti in so iz tega naslova socialno zavarovani. Nova pravila so uveljavili s 1. 4. letos. Prvo trimesečje so vzeli za nekakšno prehodno obdobje za podjetja, da si poiščejo nove delavce za delovna mesta, ki jih upokojenci zapuščajo; za upokojence pa, da razmislijo, kaj se jim bolj izplača.

(Dalje na 4. strani)

POPRAVEK K ČLANKU »ČLOVEK — ČLOVEKU«

Na članek pod naslovom »Človek — človeku« dajem nekatere popravke in sicer:

S prispevkom so se akciji priključili tudi nekateri moški: Grčar Karli, Peršič Jože, Sihur Zvonko, Zupan Rudi.

V koloni skladišče materiala so vključene delavke »skladišče kartonov« in sicer 5 delavk, ki so prispevale 80,00 din.

Ker se nam je Klara Rus za našo pomoč osebno zahvalila, objavljam vsebino pisma v celoti:

SPOŠTOVANE ŽENE — STEKLARNE HRASTNIK!

Nisem se mogla zbrati in odločiti, da Vam napišem par vrstic, mislim, da mi ne boste zamerile.

Ko sem se vrnila iz bolnice, sem bila zelo presenečena, kajti zagledala sem prekrasno vazo z rožami, na mah so bile moje oči polne solz veselja. Nato so otroci vsi kričali in govorili: »Mama, mama, saj to ni vse, v kuhinjski gredenci ni več prazno, tudi tam je vse polno prelepih stvari, katerih še nismo videli.« Res je bila gredenca polna prekrasnih reči, katerih še tudi jaz nisem videla, če mi verjamete, sem mislila, da se mi vse to dozdeva ali sanja, ne, bila je resnica.

Zato, drage žene, mamice, mogoče še kakšno dekle, prav od srca, res od srca se Vam lepo zahvalim za prekrasno darilo, ki ste mi ga poklonile v mojih nesrečnih in sedaj srečnih urah. Ni mogoče verjeti, kaj vse sem doživela v mesecu marcu, bridkega in tudi veselega. Če smem uporabiti besede »človek obrača, bog pa obrne«, tudi to je res, velikokrat

sem mislila, kaj bo sedaj in glejte, spet se je obrnilo na bolje. Važno je sedaj moje zdravje, v katero imam malo upanja, res so me operirali in mi rekli, da ni nič nevarnega, ali kaj bo še iz tega. Hodim vsak tretji dan na prevez v Maribor in se mi zdi, da je rana zelo gnojna, ne vem, če bo to dobro. Tudi slabost me muči kot še nikoli in brez apetita sem, samo žejna me in spala bi vedno.

Malo sem Vam omenila, da boste vedele kako se počutim.

Sedaj pa še tudi prav lepa hvala za denar, katerega mi je izročila tov. Skrlečeva... Torej ne vem, katere besede bi uporabila, da bi se dovolj zahvalila. Lepo Vas prosim, naj Vam zadostuje tisočkrat hvala za vse prejeto! Za katero ste morale velikokrat delati in ste darovale meni in mojim sedmim otrokom. Zavedam se zelo dobro, da nobenemu ne pride iz neba nobeden dinar, namreč morajo biti njegove roke žuljave in zgarane, če hoče živeti, sam ali še imeti povrh družino, od tega še odstopiti del človeku, ki ga je nekdo zavrzel in zapustil. Nikoli mi ne boste iz spomina, pa če živim eno leto ali deset let. Mislim, da tudi otroci ne bodo mogli pozabiti, kajti videli bodo vsak dan reči, ki so jih dobili od dobrih ljudi.

Sedaj pa še enkrat sprejmite vsi skupaj prav prisrčne pozdrave od matere in sedmih otrok, katerim stojite ob strani dobri in odprtega srca ljudje.

Ne zamerite pisavi, ker nisem preveč šolana.

Vas pozdravlja Klara Rus!

V Vašem imenu sem ji odgovorila:

SPOŠTOVANA MATI KLARA!

V imenu žena Steklarne Hrastnik, se Vam zahvalim za izraze hvaležnosti, ki ste jih napisala v svojem pismu.

Vesele smo, ker smo Vas razveselile s kolekcijo naših izdelkov, ki Vam bodo koristili v domači uporabi. Ko smo šle v akcijo za zbiranje finančne pomoči, smo se držale starega reka: »Da kar da človek z dobro voljo, mu nikoli ne manjka.«

Zal mi je bilo, ko sem prišla v Vaš kraj dan prepozno in sem na-

šla le hčerko pri Vaši prijateljici. Prepričana sem, da Vas bo naše posvetilo na spominski vazi spodbujalo, da morate živeti zaradi svojih otrok, čeprav je Vaše življenje trnjevo.

Zaupajte medicini in verujte v prihodnost.

Vaše pismo bomo objavili v tovarniškem časopisu, da ga bodo tako lahko prebrale vse žene.

Vse dobro Vam iskreno želijo in Vas od srca pozdravljajo žene in dekleta iz Steklarne Hrastnik.

B. J.

Tovariš urednik

Oglašam se vam tudi jaz čeprav sem šele drugi mesec zaposlena v vašem oziroma našem podjetju. Vzpodbil me je članek o akciji ob Dnevu žena, oziroma o akciji »Človek — človeku!«.

Čestitam vodstvu akcije za uspešno opravljeno delo, saj sem dobro slišala, koliko očitkov so naše delavke izrekle na račun tistih, ki so »zbirale« prispevke. Izgleda, da je malo takih tovarišic, ki bi se res tovariško obnašale do sotovarišic. Celó mene je zabolelo, ko sem za hrptom najbolj aktivnih v tej akciji slišala, kako malo humanosti premoremo Slovenke, seveda s hvalevrednimi izjemami. Res ni prijetno slišati, ko govore delavke, da gre tudi njim slabo, da jih zanima, kam bo ta denar šel in podobno. Le kako bi se kolegice počutile, če bi bile vsaj en dan v koži uboge Klare Rus in njenih otrok. Ker

sem tudi sama lani ostala z dvema otrokoma brez dohodkov skoraj tri mesece, se dobro zavedam težav, ki tarejo ubogo mater, saj otrok ne razume, kaj pomeni beseda »ne morem« ali »nimam denarja«, otrok hoče jesti, želi biti oblečen kot drugi, hoče igrati, kot jih imajo drugi, ne vpraša pa, če si sposoben to nabaviti in na kak način.

Naj bo dovolj, morda se še kdaj oglasim. Če se še kdaj komu porodi podobna humana ideja, pa jo bom spet podprla.

Tovariški pozdrav!

Mikanović Lojzka

PREKLIC

Spodaj podpisani Tušek Martin se opravičujem Kaluža Ivanu za netovariške odnose in neutemeljene izjave, katere sem izrekel na njegov račun. Tušek Martin

Nekaj značilnosti jugoslovanskega pokojninskega zavarovanja

(Nadaljevanje s 3. strani)

Na Kosovem so pogoji izredno ostri. Pokojnino odzamejo vsem upokojencem za ves čas trajanja zaposlitve. Nekoliko ugodnejši so pogoji za tako imenovane svobodne dejavnosti. Tem ljudem preneha pokojnina šele tedaj, če gre za edino ali glavno dejavnost. Nove ukrepe so uveljavili na Kosovem že z novim letom.

Slovenija je po razvitosti na »nasprotni strani,« zato je tudi status zaposlenih upokojencev drugače urejen. Še naprej bo ostala pokojnina neokrnjena, če skupaj z dodatnim dohodkom zaposlenega upokojenca ne bo presegala vsote dvakratnega povprečja osebnega dohodka v preteklem letu. Ta je npr. lani znašal 1.935 dinarjev, kar pomeni, da je znesek 3.870 tista meja, od katere naprej se bo pokojnino postopno zniževalo, vendar največ za 50%. Lestvica tega zmanjševanja je določena z družbenim dogovorom.

Na Hrvaškem je predviden relativno podoben režim, vendar ga

bodo uresničevali šele po 30. juniju. Medtem pa pripravljajo družbeni dogovor, ki bo med drugim določal tudi pogoje za ponovno ali dodatno zaposlitev upokojencev s polno pokojninsko dobo. Tistim pa, ki imajo krajšo delovno dobo, invalidskim upokojencem in družinskim upokojencem bodo med ponovno zaposlitvijo pokojnine ukinili.

Prav tako preneha med zaposlitvijo na območju ožje Srbije izplačevanje pokojnin ne glede na čas upokojitve: pred 1. januarjem letos ali po njem. Družbeni dogovor pa lahko naknadno določi izjemo za nekatere kategorije upokojencev, ki se zaposlijo pod posebnimi pogoji, da jim v tem času pripada zmanjšana ali polna pokojnina. Enako velja za pokrajino Vojvodino.

V Črni gori in Makedoniji so v zakonskih predpisih sprejeli merila socialnega značaja:

— če se črnogorski upokojenec želi zaposliti, mora izbirati med plačo in pokojnino, vendar je republiški skupnosti prepuščeno, da s svojimi akti določi pogoje, pod katerimi lahko izplačujejo del pokojnine, ne pa tudi pokojnine v polnem obsegu. Vendar to dopuščajo samo začasnim invalidskim pokojnincem. Tudi starostni upokojenci lahko delajo, če njihova pokojnina ne presega določene višine. To pa mora šele določiti pokojninska skupnost; tudi v Makedoniji predvidevajo izplačevanje samo dela pokojnine, če se njen uživalec zaposli. Vendar

ta pravica ne gre vsem enako. Velja le za tiste s polno pokojninsko dobo in za tiste, ki jim je pokojnina manjša od povprečnega osebnega dohodka v republiki.

So pa še druge pomembne razlike glede ureditve posameznih vprašanj s področja pokojninskega in invalidskega zavarovanja po posameznih republikah. Vojvodinska zakonodaja prizna na primer v delovno dobo čas zaposlitve v bivših kmetijskih delovnih zadrugah, medtem ko ostale zakonodaje tega ne priznajo. V Sloveniji je predvidena pod določenimi pogoji možnost pokojninskega zavarovanja kmetov-koperantov. Zakonodaja iz drugih republik tega ne predvideva. Ali npr. v Sloveniji se po statutu pokojninskega in invalidskega zavarovanja razvrščajo upokojenci v posebne kvalifikacijske skupine, pri katerih ima vsaka skupina določeno zgornjo in spodnjo mejo pokojnine. To pomeni, da pri odmeri pokojnine tu ni važna le višina osebnega dohodka zavarovanca v določenem obdobju, delovna doba itd., temveč tudi to, v kakšno kvalifikacijsko skupino bo razvrščen zavarovanec, ki gre v pokoj. V Bosni in Hercegovini pa imajo tu določen le splošen limit pokojninskih osnov, s tem, da bolj podrobno to vprašanje uredijo z družbenim dogovorom.

Zakonodaja Bosne in Hercegovine, Hrvaške in Slovenije med drugim predvideva, da teče delavcem, ki so bili odpuščeni z de-

la »kot tehnološki višek«, še naprej delovna doba tudi v času nezaposlenosti, medtem ko ostale republike in pokrajine tega ne predvidevajo. Različno je urejeno tudi vprašanje izdatkov za prispevke iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja. Po statutu Slovenije je določeno, da krijejo prispevke za pokojninsko zavarovanje za to kategorijo nezaposlenim delavcem delovne organizacije same, medtem ko sta se Hrvaška in BiH odločili, da plačajo omenjene prispevke zavodni za zaposlovanje. Srbija priznava tudi dvojno pokojninsko delovno dobo za vojna leta v vojnih letih 1912 in 1918, medtem ko se to v drugih republikah ne prizna. Makedonija pa za razliko od ostalih priznava v pokojninsko delovno dobo tudi čas tistim, ki so se udeležili povojne vstaje v Grčiji.

Slovenija je edina uredila vprašanje pokojnin za tiste, ki so po izpolnjenih 40 oziroma 35-letni pokojninski dobi še naprej ostali v delovnem razmerju s tem, da se takim upokojencem za vsako nadaljnje leto podaljšanja dela prizna 1% povečanja pokojnine, vendar največ za 5%.

Ves nadaljnji razvoj tega pomembnega področja socialne politike bo — kot je že rečeno — odvisen še od statutom posameznih republik, predvsem pa od tega, kako bodo predvidene samoupravne oblike zaživele v praksi.

Marta Urbančič

PRAZNOVALI SMO 1. MAJ

Sonce je ob spremljavi rahlega vetra tiho zašlo za goro. V deželo pridnih rok in utrujenih teles se je spustil večerni mrak. Večer na deželi, večer v mestu. Na tihi kmetiji, na ulici mesta pod neon-skimi lučmi. Večer delovnih ljudi. Isti kot mnogi, da, kot drugi.

kasneje. Toda praznovali bodo vsi. Piloti v višinah neba in zdravniki v senci čuvarjev ljudi.

Vsak po svoje in vsak na svoj način. Vendar vsi z istimi mislimi in željami. Slavimo ga v družbi prijateljev, sorodnikov in znancev. V družbi sotovarišev iz delovnih mest in znancev v ulice. V želji, da bi ga praznovali še mnogokrat v miru, v svobodi, v ljubezni do sočloveka. Življenje ob kresovih ostaja še daleč tja v noč.

S svežim jutranjim zrakom prihaja praznik dela. Ob zvokih glasbe se budimo v praznično jutro.

sod nasmejani obrazi. Po slavnostnem delu programa je prekrbljeno tudi za urne pete. Godbi se kar menjata. Preznojena telesa pa ne odnehajo. Objem, stisk rok, pozdrav je povsod prisoten. Kakšna pisana družina. Veselje pa tako. Vonj po ražnjičih, čevapčičih in drugih specialitetah na žaru je povsod prisoten. Seveda, izgubljene kalorije je treba nadoknaditi. Marsikom se že

Zato je prav, da prisluhnemo tudi takšnim pogovorom, ki nas spominjajo na dneve, ko vsega tega ni bilo, ko je v vrstah delavskega razreda vladala lakota in beda. Prav je tudi zato, da se spominimo, da je vse to treba čuvati, varovati. Moč delavskega razreda mora biti sposobna ta dan obdržati takšnega, kot je sedaj.

Pa se zopet podajmo med vsele nasmejjane obraze. Sonce se

Predsednik Občinskega sindikalnega sveta ŽIBRE ALBIN pozdravlja navzoče

Je mar res? Ne! S prihodom večernega mraka so zažareli kresovi na bližnjih gričih, na okoliških vrhovih.

Da, danes je drugačen večer. Danes je predvečer praznika dela. Stroji v tovarnah bodo jutri samevali. Steklarske peči bodo pu-

Počitek po naporni hoji se prileže

ste. V dolino črnega bogastva se ne bo spustila rudarjeva težka noga. Jutri je praznik. Praznik vseh delovnih ljudi. No, vseh ne. Tudi praznik dela ima svoje izjeme. Nekateri bodo praznovali

Godba Svobode II. izvaja svoj program

Tako je že vrsto let. Letošnje praznično jutro pa je bilo še bolj prijetno. Že mnogo let nazaj ni bilo tako sončno. Dan kakršnega si človek lahko samo zaželi. Dan, ki je kot nalašč za izlete v naravo. Hrastničani smo letošnji 1. maj praznovali v Gorah. Že dolgo ni bilo toliko ljudi na tej priljubljeni izletniški točki. Kdo ne-

Godbeniki rudarske godbe

ki bi jih preštel. Da je bilo vzdušje še bolj prijetno, sta skrbeli dve delavski godbi na pihala. Tudi pevcev ni manjkalo. Kar trije pevski zbori so se zvrstili v slavnostnem delu sporeda. Vsi smo skupaj; steklarji, rudarji, delavci, delavke kemične tovarne. Godbi Svobode I in II, pevski zbori iz Rudnika, Dola in Steklarne. Zelje sindikatov se uresničujejo. Praznovanje praznika dela naj bo enotno. Izmenoma na Kalu in Gorah. Kako je prijetno in veselo. Kamorkoli se ozreš, pov-

Skupni nastop godbe Svobode I. in Svobode II. ter pevskih zborov Svoboda I., Svoboda II. in Svoboda Dol za 1. maj 1973 v Gorah

tresejo kolena. Madonca, saj ga je že dva deci čez mero. Pa nič zato. Komu je to mar. Saj danes je vendar praznik, praznik nas vseh. Kar dajmo ga še. Saj je vendar tako prijetno. Na svežem planinskem zraku in ob lepem sončnem vremenu. No, malo ga veter lomi. Pa nič zato, nas vsaj malo hladi ob vsem tem početju.

je že precej nagnilo čez poldne. Veselje pa je še vedno na višku. Šele proti poznim popoldanskim uram se planina počasi prazni. Doline in kotline se počasi mirijo. Vse nam je v zraku prijetnega vonja in dima. Godbe so utihnile, glasovi utišali. Na planino, dolino, vas in mesto se počasi spušča noč. Sonce so zamenjale

Poleg članov kulturnih skupin se je izleta v Gore udeležilo veliko število hrastniških občanov. Tako izmenično praznujemo 1. maj eno leto na Kalu, drugo leto v Gorah.

Ob vsem tem se najde tudi kakšen resen pogovor. Pogovor, ki nas vrne precej let nazaj. V čase, ko je bil današnji dan samo lep sen vseh ljudi naprednega delavskega razreda. Za ta dan je preteklo mnogo trpljenja. Padlo je mnogo žrtev. Praznik dela si je sam pisal zgodovino.

luči. Utrujeni in zagorelih obrazov se počasi odpravljamo k počitku. Za nami je ostal prijeten dan, dan vseh nas, vseh ras in vseh polti. Da, za nami ostaja praznik vseh delovnih ljudi.

Oh, kmalu bi pozabil, prihodnje leto pa: »NASVIDENJE NA KALU!«

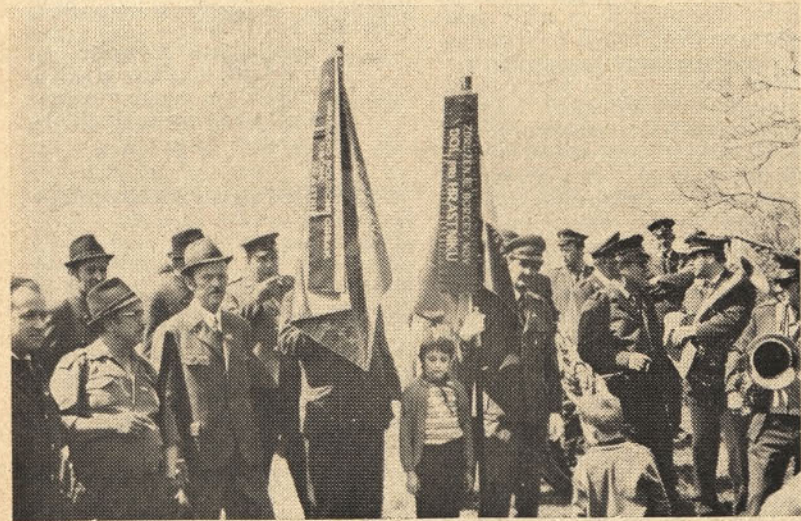
P. J.

POPRAVEK

V članku »Letna konferenca osnovne organizacije sindikalne podružnice« je nastala neljuba napaka, katero danes popravlja-

mo. Zadnji odstavek se točno glasi:

»odprto pa je še vedno vprašanje VK steklarjev, ker imamo 80 brigadirjev, šole za VK v Jugoslaviji pa zaenkrat ni.«

Slavnostnega dela so se udeležili tudi člani ZB in člani lovske družine

Delavska kontrola

Delavska kontrola se mora vključiti v družbenoekonomske odnose na eni strani, na drugi strani pa tudi v odnose nadaljnega razvoja samoupravljanja, ker le tako lahko nastopa kot samoupravna delavska kontrola. Samoupravna delavska kontrola zaradi svoje funkcije kontroliranja razvoja samoupravnih družbenih odnosov in spoštovanja samoupravnih aktov in zakonodaje nasploh, na drugi strani pa kontrola racionalnega trošenja družbenega premoženja, ki ga v tej potrošnji štiti, ne more biti podrejena predstavniki samoupravnim organom, niti jim nadrejena. V svojem sistemu konstituiranja se zaradi tega lahko izvoli le na osnovi neposrednih volitev, to pomeni, da vsi zaposleni volijo v delavsko kontrolno delegate na osnovi paritete, ki je lahko postavljena z ozirom na tehnološki, organizacijski in ostali proces delovne organizacije. Delavska kontrola dela v komisiji, v katero so člani izvoljeni na osnovi paritete. Vsaka organizacija izvoli več delegatov, vendar odvisno od področja dejavnosti in materije, ki jo komisija obravnava.

Takšno delavsko kontrolno, organizirano v komisiji, vodi predsednik komisije, ki ima svojega namestnika. Volitve članov delavske kontrole so neposredne, mandat članov pa je enak mandatu voljenih samoupravnih organov.

Delo delavske kontrole, organizirano v komisiji, je javno. O svojem delu je ta delavska kontrola dolžna obveščati kolektiv oziroma tiste, ki so jih v delavsko kontrolno izvolili. Pri izboru kandidatov je potrebno zasledovati takšno strukturo, da bo 2/3 članov neposrednih proizvajalcev, 1/3 oziroma največ 1/3 pa predstavnikov, voljenih iz skupnih služb. O zasedanjih delavske kontrole se mora voditi obvezno zapisnik, iz katerega je razvidno, kaj naj bo predmet delavske kontrole.

Predmet delavske kontrole mora biti že v postopku sprejemanja in sestavljanja samoupravnih aktov v podjetjih, od statuta do ostalih samoupravnih aktov, ki opredeljujejo delo kolektivno-izvršilnih organov, centralnih samoupravnih organov, in ne na koncu tudi delo in pravice individualno izvršilnih organov.

Seveda, če bo delavska kontrola sodelovala v procesu sestavljanja, sprejemanja in oblikovanja samoupravnih aktov in s tem pravic in dolžnosti vseh samoupravnih organov, potem bo lahko tudi v procesu izvajanja politike in dejavnosti samoupravnega družbenega sistema kontrolirala njegovo učinkovitost in spoštovanje. Menimo, da mora biti prioriteten predmet delavske kontrole način in sprejemanje sklepov individualno-izvršilnih organov, kolektivno izvršilnih organov in tudi centralnih samoupravnih organov delovnega kolektiva. Zaradi tega je potrebno kontrolirati, da vsi ti samoupravni organi v predmet in način svojega dela vnesejo eno od pomembnih postavk na prvo mesto, to je pregled realizacije sklepov. Da ne bi prihajalo do prilaščanja kompetenc posameznih samoupravnih organov, ki so iz-

ven okvira samoupravnih pravic, opredeljenih s samoupravnimi akti, je delavska kontrola dolžna, da z občasnimi kontrolami pregleda poslovanje posameznih individualnih izvršilnih organov in tudi centralnega delavskega sveta, o vseh pripombah in ugotovitvah obvešča te samoupravne organe oziroma tudi centralni delavski svet. Ker bo iniciativa za takšen način kontroliranja izvajanja politike samoupravljanja in pa politike razvoja družbenih odnosov ter razpolaganja s sredstvi prihajala lahko s strani posameznih članov delavske kontrole, potem je jasno, da je iniciativa prepuščena vsem članom delavske kontrole, da sprožijo postopek oziroma način in čas za pregled oziroma za nadzor poslovanja teh organov. Razumljivo je, da v procesu kontroliranja ta delavska kontrola ugotavlja in zasleduje realizacijo sprejetih sklepov posameznih samoupravnih organov v praksi, njihovo spoštovanje v vsakodnevnem delu tudi na delovnem mestu s strani tistih, ki so neposredno obvezani za realizacijo takih sklepov. Tu je mišljena vrsta stvari, ki se pričnejo s pravnimi izkoriščanjem delovnega časa, delovno disciplino, pravilnega postopka za sprejem nekaterih odločitev, obveščanja in zbiranje javnega mnenja o važnejših odločitvah, ki si jih zastavi samoupravni organ. Delavska kontrola je v nenehnem stiku z razvojem dogodkov, pomaga tudi samoupravnim organom v obliki sugestij za sprejemanje posameznih ukrepov, ki so nujno potrebni v razreševanju notranjih samoupravnih ali drugih odnosov.

Za sprejemanje in podajanje iniciative je potrebno, da se člani komisije delavske kontrole lahko tudi zaščitijo pred šikaniranjem zaradi kritike neustreznih samoupravnih odnosov s strani samoupravnih organov na eni strani ali pa tudi družbenopolitičnih organizacij. Seveda morajo biti takšni člani s svojo kritiko nad posamezniki ali nad skupinami delavcev, ki kršijo samoupravne odnose, konkretni. V nobenem primeru ne smejo v svojem delu štiti nediscipliniranih, lenih, nesposobnih ali drugačnih ljudi v združenem delu. Samoupravna zaščita vseh delavcev mora biti tudi predmet delavske kontrole, predvsem pa mora biti to s strani delavske kontrole nakazano, da je to eno od najvažnejših statutarnih določil.

Delavska kontrola je tudi eden od faktorjev, ki sproža iniciativo v centralnem samoupravnem organu in ga opozarja, da je dolžan kontrolirati delo in politiko ter izvajanje sklepov in začrtano politiko kolektivnih in individualno-izvršilnih samoupravnih organov. Delavska kontrola je dolžna, da pri analizi trošenja sredstev opozarja kolektivne izvršilne organe in tudi centralni delavski svet, da trošenje ni v skladu z začrtano ekonomsko politiko, ki jo je sprejel najvišji samoupravni organ podjetja, oziroma ni v normativnih okvirih, ki jih je za takšen obseg proizvodnje in poslovne dejavnosti potrebno uporabiti in jo je začrtal v svojem planu trošenja tudi DS. Seveda organu delavske kontrole, oziroma komisiji, v tem sistemu kon-

troliranja ne morejo biti naloženi operativni posli, zato so dolžni samoupravni organi, da preko odgovarjajočih služb in posameznih delavcev zahtevajo analizo vseh stroškov, odnosno gospodarjenja s sredstvi v času, ko se izvaja proces družbene reprodukcije, začrtane s kratkoročnim, srednjeročnim ali dolgoročnim planom.

Pri kontroliranju trošenja družbenih sredstev in pa zaščiti nad družbenim premoženjem ima delavska kontrola iniciativno pravico obračati se tudi na strokovno pomoč na za to specializirane službe izven delovne organizacije, kot: služba družbenega knjigovodstva, nadzorne, inšpekcijske, upravne, davčne službe. Delavska kontrola naj štiti delavske interese na področju trošenja in u stvarjanja sredstev, na področju zaščite dela, na področju zaščite žena, mladoletnikov, na področju HTV službe.

Kontrola je dolžna, da kontrolira tudi proces informiranja kolektiva in sama tudi informira o svojem delu kolektiv. Zaradi tega je dolžna opozarjati samoupravne organe, da v svojem obsegu materiala, ki ga podajajo kot javne informacije članom delovnega kolektiva, dajejo premalo poudarka pomembnejšim podatkom iz naslova normalnega poslovanja podjetja, oziroma s področja trošenja družbenih sredstev. Če DS, kot centralni samoupravni organ, te njihove iniciative ne upošteva, potem je delavska kontrola dolžna in ima pravico samoiniciativno zahtevati od določenih strokovnih služb ali pa kolektivno-izvršilnih organov, da pripravijo tisti obseg materije, za katero ona smatra, da je potrebno z njo informirati kolektiv.

Delavska kontrola ima pravico do vseh podatkov, ki jo v podjetju zanimajo. Zaradi tega pa ima tudi obveznost, da podatke, ki imajo značaj poslovne tajne, drži pod materialno in moralno odgovornostjo za sebe. Če delavska kontrola ugotovi, da individualni, kolektivni ali centralni samoupravni organ ne opravlja svoje dejavnosti v okviru samoupravnih aktov, ne spoštuje sugestije, ki mu jih je delavska kontrola dala za odpravljanje napak v svoji dejavnosti, ki niso v skladu s pravicami in dolžnostmi takega samoupravnega organa, potem ima delavska kontrola pravico sprožiti skupaj z družbenopolitičnimi organizacijami iniciativo za odpoklic takega individualno-izvršilnega organa, kolektivno-izvršilnega organa, oziroma tudi centralnega samoupravnega organa. Kontrola je za svoje delo odgovorna volilecem. Kolikor se pokaže, da s svojo iniciativo in s svojimi posegi v delo posameznih samoupravnih organov kvarno vpliva na razvoj samouprave, oziroma ruši s kontroliranjem in vplivanjem celovitost razvoja samoupravnih družbeno-ekonomskih odnosov na eni strani, na drugi strani pa ekonomsko-tehnoloških, potem so volilci dolžni na iniciativo družbenopolitičnih organizacij takšno delavsko kontrolno odpoklicati in ji izreči nezaupnico. Kolikor posamezni člani komisije delavske kontrole ne kažejo dovolj iniciative in pripravljenosti za stalno usposabljanje, za stalno dopolnjevanje znanja in za aktivno delo v tem kontrolnem organu, potem so dolžni najprej ostali člani, da jih preko družbenopolitičnih organizacij kritizirajo in jih predlagajo za odpoklic.

O številu članov in o razmerju med neposrednimi proizvajalci in ostalimi v članstvu te delavske kontrole, smo že uvodoma spregovorili. Povsem jasno je, da morajo v delavsko kontrolno priti ljudje, ki so moralno-politični nepoporečni. V svojem dosedanem delu morajo pokazati pripadnost sistemu razvoja samoupravnih družbenih odnosov, morajo pokazati pripravljenost spoštovati sprejete akte, in spoštovati obstoječo zakonodajo ter zaščititi skozi to skupne družbene interese.

V fazi iniciative priprav za formiranje delavske kontrole so obvezno nosilci družbenopolitične organizacije, predvsem Zveza komunistov, ki to iniciativo prenese na sindikat, ki pa mora pripraviti ves proces formiranja organov delavske kontrole v podjetjih do take faze, da se lahko pristopi k organiziranemu kandidiranju predstavnikov. Sindikat in ZK sta dolžna vse predlagane kandidate javno pred kolektivom opisati zakaj jih predlagajo v delavsko kontrolno. Opisati njihovo dosedanjo dejavnost tako, da se bodo lahko ti predlogi konfrontirali s predlogi zaposlenih v delovnem kolektivu. Nihče ne more predlagati nekoga v delavsko kontrolno, če za to ne opredeli njegovega predloga, in sicer bolj konkretno in bolj jasno, z večjimi pozitivnimi rezultati dosedanje dejavnosti, kot nosilci predlagateljске akcije pa so družbenopolitične organizacije.

Delavska kontrola je tudi mesto, preko katerega zaposleni sprožajo iniciativo kritike, predlaganja sprememb, ki so po njihovem mišljenju nujno potrebne za izboljšanje pogojev dela, za izboljšanje ekonomskega stanja podjetja, skratka, za izboljšanje vseh pogojev v procesu družbene reprodukcije. Delavska kontrola naj se po enakem principu, kot je tu omenjeno za delovne organizacije, organizira tudi v družbenih službah, v samoupravnih interesnih skupnostih prek nadzornih odborov, ki pa morajo dobiti drugačen naziv in pa drugačen obseg svoje dejavnosti in drugačno vsebino dela. Ta vsebina dela je tesno povezana s konceptom dela delavske kontrole v delovnih organizacijah.

Vprašanje delavske kontrole, oziroma kontrole občanov v dejavnosti družbeno-samoupravnih organov, predvsem je tu mišljena občinska skupščina, je predmet nadaljnje študijske obdelave in je v tem konkretnem predlogu za formiranje delavske kontrole še ne moremo popolnoma jasno opredeliti.

Hrastnik, april 1973.

Komisija za ekonomske odnose pri konferenci ZKS
Komisija za samoupravljanje pri občinskem sindikalnem svetu

DOPISUJTE
V NAŠ LIST

RESOLUCIJA O DRUŽBENO EKONOMSKI POLITIKI IN RAZVOJU OBČINE HRASTNIK TER NEPOSREDNIH NALOGAH V LETU 1973

Na podlagi temeljnih ciljev srednjeročnega programa razvoja občine Hrastnik za razdobje 1971—1975 ter potrebe po nadaljevanju stabilizacije gospodarskih tokov in ekonomskih razmerij na osnovi uveljavljanja samoupravnih odnosov kot sistema, ki vodi k gospodarski in socialni stabilnosti, se sprejema resolucija o družbeno ekonomski politiki in razvoju občine ter njenih neposrednih nalogah v letu 1973 kot delovni dogovor o skupnih nalogah.

IZPOLNITEV CILJEV RAZVOJNE POLITIKE V LETU 1973

Osnovno načelo sprejete ekonomske politike za leto 1972 je bilo, da je treba doseči stabilizacijo gospodarskega gibanja in počasnejšo rast vseh oblik porabe glede na rast družbenega proizvoda.

Gospodarska gibanja na splošno kažejo, da so bili za leto 1972 sprejeti cilji in naloge dosežene le deloma, predvsem zaradi občutnih odstopanj od sprejetih ciljev in nalog na posameznih področjih. Za oceno gospodarskega položaja je še vedno značilna gospodarska nestabilnost, porast cen, visoka stopnja inflacije ter neuravnovešeni denarni in blagovni fond. Inflacijskih gibanj torej še nismo uspeli obvladati in stabilizacijo nismo uresničevali tako, kot je bilo predvideno.

V občini so se težave z likvidnostjo nadaljevale tudi v letu 1972, saj je bilo še vedno sorazmerno precej obveznosti, čeprav pa se je stanje v primerjavi z letom 1971 nekoliko izboljšalo.

Kljub takšnim razmeram, ki so značilne tudi za ostalo gospodarstvo v Sloveniji, so bili doseženi tudi pomembni rezultati v graditvi in izpolnjevanju političnega in gospodarskega sistema z družbenim dogovarjanjem in samoupravnim sporazumevanjem, zlasti na področju usmerjanja delitve dohodka in osebnih dohodkov. Sprejet je bil tudi srednjeročni program razvoja občine Hrastnik 1971—1975, s katerim so začrtane osnovne smernice in cilji nadaljnega razvoja občine na vseh področjih.

Rezultati poslovanja delovnih organizacij so količinsko, kakor tudi kakovostno ugodni, saj so bili doseženi v večjem % povišanju, kakor smo jih v preteklem letu predvideli in pričakovali. Celotni dohodek je bil dosežen v višini 505.839 tisoč din, kar pomeni 25,5 % povečanje glede na leto 1971. Dohodek se je v merilu občine povečal za 26,9 %, bruto osebni dohodki pa za 24,6 %. Največja zasluga za takšno povečanje proizvodnih uspehov gre v prvi vrsti industriji, ki je v naši občini še vedno prevladujoča dejavnost, kar se kaže tudi v njenem deležu v družbenem proizvodu, zaposlovanju, zunanji trgovini ter dalje v investicijah. Družbeni proizvod industrijske dejavnosti je bil dosežen v višini 182.560 tisoč din, to pa pomeni, da je udeležena v družbenem proizvodu celotnega gospodarstva občine s 79,1 %.

Tudi ostale panoge gospodarstva so dosegle dokaj ugodne rezultate, vendar je njihov delež v

družbenem proizvodu toliko manjši, ker je poleg kazalcev uspešnosti poslovanja odločilnega pomena tudi velikost posameznega podjetja.

Izvoz našega gospodarstva je bil v letu 1972 zopet ugoden, bil je dosežen v višini 3.147 tisoč dolarjev, kar pomeni 16 % povečanje s primerjalnim letom.

Zaposlenost v družbenem sektorju gospodarstva se je v letu 1972 povečala samo za 0,6 %. Čeprav je v tem letu pričel z obratovanjem obrat otroške konfekcije Jutranjka na Dolu, se število zaposlenih ni povečalo kot je bilo planirano v resoluciji za leto 1972, to pa predvsem zaradi vse večjega upada zaposlenih pri obratu rudnika Hrastnik.

Izplačani osebni prejemki so se v primerjavi z letom 1971 povečali za 26,7 %. Zaradi valorizacije pokojnin ter bistvenega povečanja otroških dodatkov so se povečali tudi socialni prejemki prebivalstva. Samoupravno sporazumevanje je pokazalo vrsto pozitivnih uspehov v gospodarskih in socialnih gibanjih. Vplivalo je na odpravljanje prevelikih gospodarskih neutemeljenih razlik v OD tako med panogami kot tudi znotraj dejavnosti med delovnimi mesti in poklici.

Positivni rezultati na področju materialne proizvodnje so se ugodno odrazili tudi v osebnem in družbenem standardu, kakor tudi v razvoju na posameznih področjih družbenih dejavnosti.

Iz tega kratkega pregleda o izvrševanju družbeno ekonomske politike v letu 1972 je razvidno, da nismo v tem letu uspeli rešiti nekaterih osnovnih vprašanj. Na drugi strani pa so bili doseženi nekateri pozitivni rezultati na področju gospodarskega in družbenega razvoja, med katerimi je zlasti pomembno, da smo dosegli že prve rezultate pri uresničevanju ustavnih dopolnil v organizacijah združenega dela in na posameznih področjih družbenih dejavnosti. Poraba se je gibala v sprejetih okvirjih. Tako so se osebni dohodki povečevali v skladu z ekonomsko politiko, pri čemer je bila rast realnih osebnih dohodkov nižja od rasti delovne storilnosti. Zgradili smo osnove politike dohodka ter končali priprave za uveljavitev novega davčnega sistema.

TEMELJNI CILJI IN POLITIKA RAZVOJA V LETU 1973

Pismo predsednika Tita in izvršnega biroja ter dejavnost zavestnih socialističnih sil v Sloveniji so prispevali k temu, da bomo leto 1973 začeli v bolj ugodnem političnem razpoloženju in večji pripravljenosti za uresničevanje politične, gospodarske in socialne stabilizacije.

Glavna naloga ekonomske politike v tem letu bo, da bomo s celovitimi ukrepi ustvarili pogoje za stabilnejša gospodarska gibanja in za takšno stopnjo akumulacije, ki bi lahko že v naslednjem letu prispevala k omilitvi raznih oblik materialnega in finančnega neravnovesja in odpravljanju družbenih protislovij. To bi ustvarilo možnosti, da bomo postopoma odpravili globalna

strukturna in stroškovna neskladja. Pritisk na cene bi začel v takšnih okoliščinah popuščati, čeprav ne toliko, da bi se stopnja inflacije lahko bistveno zmanjšala. Enako bi se lahko odločnejše reševal problem nelikvidnosti.

Leto 1973 bo torej odločilno za bistveni preobrat k stabilizaciji gospodarskih gibanj, ponovni uveljavitvi načel družbene in gospodarske reforme ter tržno planskemu gospodarstvu. Od skupnih prizadevanj in uspehov je odvisno uresničevanje osnovne usmeritve srednjeročnega plana razvoja občine ter ciljev te resolucije.

Naloge, ki se postavljajo pred celotno družbo kot tudi pred delovne skupnosti v gospodarstvu in družbenimi dejavnostmi zahtevajo odločna prizadevanja pa tudi odrekovanja, ker bomo le tako v naslednjih letih ustvarili ugodnejše pogoje za nadaljnji gospodarski in družbeni razvoj.

Cilji in naloge za leto 1973 izhajajo že iz sprejetih razvojnih usmeritev, upoštevajoč številne pomembne dosežke in istočasno tudi naloge za nadaljnji razvoj

proizvajalnih sil ter za krepitev politično gospodarskega sistema na načelih samoupravljanja in socialističnih družbenih odnosov.

Temeljni cilji družbeno ekonomskega razvoja v letu 1973 bi bili naslednji:

- krepitev socialističnih samoupravnih odnosov in materialne osnove samoupravljanja,
- odločna usmeritev k politiki stabilizacije, k bistvenemu izboljšanju ponudbe na tržišču in obvladovanja povpraševanja na vseh področjih,
- s krepitvijo akumulacije bistveno izboljšati likvidnost delovnih organizacij in uresničiti politiko investicij predvideno s srednjeročnim planom,
- uresničevanje ciljev socialne politike,
- izpolnitev prednostnih nalog v razvoju izobraževanja.

Glede na dosežene rezultate v letu 1972 ter glede na predvidevanja srednjeročnega plana ocenjujemo, da se bodo globalni kazalci družbeno ekonomskega razvoja gibali v naslednji višini:

v 000 din

Elementi	Leto 1971	Leto 1972	Leto 1973	Indeks	
				72/71	73/72
Celotni dohodek	403.086	505.839	566.539	125,5	112
Porabljen sredstva	225.500	276.536	305.572	122,6	110,5
Dohodek	159.410	202.263	238.670	126,9	118
Bruto OD	117.500	146.500	158.220	124,6	108
Zaposleni	4.397	4.422	4.514	100,6	102,1
Izvoz v \$	2.712	3.147	3.808	116	121

Iz tabele je razviden bistven preobrat v prizadevanjih za stabilnejše ekonomske odnose v letu 1973, ki se kaže predvsem v primerjavi porasta celotnega dohodka, dohodka in rasti sklada bruto osebnih dohodkov.

Družbeni proizvod bo dosežen v višini 270.680 tisoč din ter bo raste hitreje kot vse oblike porabe. V delitvi družbenega proizvoda je treba uresničiti načelo, da mora biti celotna poraba manjša od ustvarjenega družbenega proizvoda, nominalni osebni dohodki morajo rasti bistveno počasneje od predvidenega nominalnega dohodka, realni osebni dohodki pa počasneje kot delovna storilnost. Prav tako mora biti skupni nominalni porast sredstev za osebno, splošno in skupno porabo manjši od nominalne rasti družbenega proizvoda.

Ob upoštevanju in izpolnjevanju smernic postavljenih s to resolucijo pričakujemo, da se bo celotni dohodek v občini povečal za 12 %. V tem bo znašalo povečanje fizičnega obsega proizvodnje ca. 9—11 %. Zaposlenost v družbenem sektorju bi se povečala za 2,1 %, produktivnost pa za 7 %. Izvoz blaga bi bil dosežen v višini 3.808 tisoč \$, to je za 21 % več kot v letu 1972. Sklad bruto OD naj bi raste počasneje, in sicer po stopnji 8 %, v SRS pa 9,2 %.

V letu 1972 moramo še vedno računati s sorazmerno visoko stopnjo rasti cen. Splošna raven cen bo predvidoma za okoli 11 % večja od poprečja v letu 1972, ra-

ven cen življenjskih potrebščin pa predvidoma za okoli 12 %.

Za uresničitev teh ciljev je treba vse napore usmeriti k ohranitvi čim bolj dinamične rasti proizvodnje. Potrebna bo večja aktivnost vseh subjektov gospodarjenja delovnih organizacij, ki bodo za to, da dosežejo optimalno rast proizvodnje, morale izkoristiti, vse možne notranje rezerve in še posebej težiti k zmanjšanju vseh stroškov. Skrb za varčevanje, za večjo proizvodnjo, delovno storilnost in za večjo akumulacijo mora biti naloga vseh gospodarskih in družbenih dejavnikov.

Za uresničevanje razvojnih ciljev je potrebno tudi na področju družbenih dejavnosti uveljaviti družbeno dogovarjanje in samoupravno sporazumevanje med občani in delavci na teh področjih in s tem zagotoviti potrebna sredstva za uresničitev prioritarnih nalog. V okviru takega dogovarjanja je potrebno nadaljevati z izpolnjevanjem doslej sprejetih nalog na področju zdravstvenega varstva občanov in akcijskega programa za zmanjšanje socialnih razlik.

V letu 1973 bo potrebno uresničevati srednjeročno programsko usmeritev osnovnega šolstva in otroškega varstva. V okviru kardravske politike naj bi delovne in druge organizacije zagotovile pospešeno izobraževanje zaposlenih delavcev. Izdelati je potrebno sistem stalnega izobraževanja v okviru delavske univerze in drugih izobraževalnih centrov in omogočiti delavcem z nedokončano o-

(Dalje na 8. strani)

RESOLUCIJA O DRUŽBENO-EKONOMSKI POLITIKI

(Nadaljevanje s 7. strani)
semletko njihovo poklicno šolanje.

Na področju kulturne dejavnosti se naj zagotovi še večja kakovost pri razvijanju vseh oblik kulturnih dejavnosti ter naj se izdela program sistematične kulturne vzgoje mladine v občini.

Na področju stanovanjskega gospodarstva je potrebno podpreti prizadevanja za hitrejšo večanje obsega stanovanjske gradnje. Zato moramo podpreti usmerjeno gradnjo, racionalizacijo gradnje in modernizacijo industrije gradbenega materiala in opreme.

Družbene dejavnosti, socialno varstvo se bodo razvijale skladno z razvojem gospodarstva v celoti

in skladno s politiko, ki se predvideva na področju življenjskega standarda.

Vsa sredstva za splošno in skupno porabo v letu 1973 bodo dosegla globalno za 12,4 % povečanja v primerjavi z letom 1972. Samoupravne interesne skupnosti bodo zato morale zasnovati svoje finančne programe v okviru konkretnih prizadevanj za čimvečjo racionalnost vseh oblik porabe, z varčevanjem pri stroških režije in odlaganjem nekaterih nalog, ki jih je možno odložiti brez bistvene škode za doseganje osnovnih delovnih zadolžitvev.

Skupno porabljenih sredstev za splošno potrošnjo naj bi v letu 1973 znašala:

	1972	1973	Indeks
— za TIS	5.080	5.703	112,3
— za skupnost otroškega varstva	680	755	111,0
— za proračun	6.173	6.739	109,2
— temeljna kulturna skupnost	—	267	—
Skupno	11.933	13.464	112,8

Pri razdelitvi sredstev skupne porabe je podan predlog, da se določijo izvirni dohodki v letošnjem letu za novo ustanovljeno samoupravno interesno skupnost na področju otroškega varstva in kulturne dejavnosti.

Po teh predlogih bi v letošnjem letu razpolagala temeljna izobraževalna skupnost z zneskom

5.703.000 din, kar predstavlja indeks 112,3. Pri tej interesni skupnosti je potrebno upoštevati, da so v letošnjem letu zmanjšana sredstva zaradi tega, ker je iz financiranja izločeno financiranje otroškega varstva.

S temi sredstvi bi temeljna izobraževalna skupnost zagotavljala financiranje zavodov tako, da

bodo vsi koristniki sredstev imeli zagotovljena sredstva za osebne dohodke v višini 100 % samoupravnih sporazumov, za kritje materialnih izdatkov, ki bodo povečani za okrog 22 %, poleg tega pa še okrog 110 do 120.000 din za razširjeno dejavnost.

Indeks 112,3 je v primerjavi z ostalimi indeksi nižji, to pa zaradi tega, ker je iz sredstev TIS izločenih približno 750.000 din, v katerih je upoštevanih približno 150.000 din, ki jih je TIS v lanskem letu prispevala za regresiranje prehrane in osebnih dohodkov tehničnega osebja v varstveni ustanovi, v letošnjem letu pa bo varstveni zavod dobil ta sredstva preko prispevkov staršev v skladu z novimi kalkulacijami.

Skupnost otroškega varstva bo v letošnjem letu imela na razpolago približno 755.000 din, kar predstavlja 0,48 % prispevkov iz osebnih dohodkov iz delovnega razmerja. V masi predstavlja to povečanje sicer samo 11 %, ob upoštevanju dejstva, da je v lanskem letu v realizaciji bilo zapadenih približno 150.000 din (za OD tehničnega osebja in regres) pa bi bil ta indeks znatno višji. Potrošnikom v tej skupnosti se zagotavljajo potrebna sredstva za osebne izdatke v višini 100 % samoupravnih sporazumov, poleg tega pa približno 160.000 din za regresiranje hrane in varstva otrok.

Temeljni kulturni skupnosti bi po tem predlogu pripadlo 0,17 %

prispevkov iz osebnega dohodka iz delovnega razmerja, kar predstavlja približno 267.000 din.

Sredstva tej skupnosti se povišujejo v višini 95 % za redno dejavnost, poleg tega pa se zagotavljajo še sredstva za plačilo prevzete anuitete za delavski dom.

Proračunska sredstva se povišujejo za 13,6 % napram lanskemu letu in sicer predvsem iz razloga, ker prevzema proračun v letošnjem letu nekatere nove obveznosti, zlasti pa:

- stroški za izvedbo volitev,
- intervencije v gospodarstvu,
- pokojninsko in zdravstveno zavarovanje kmetov,
- varstveni dodatek za kmete — borce,
- večje število zaposlenih v upravi in medobčinskih službah.

Ob upoštevanju teh novih obveznosti bi bil indeks porasta približno enak porastu na področju vzgoje in izobraževanja.

Zaradi izpolnjevanja smernic in nalog postavljenih z resolucijo ekonomskega razvoja občine Hrastnik in ki so bistvena za nadaljnji razvoj našega gospodarstva, so dolžni vsi nosilci družbene in gospodarske aktivnosti, da izpolnjujejo svoje akcijske programe, v kolikor jih že niso in aktivno uresničujejo skupno dogovorjene temeljne cilje.

Prikazani podatki služijo tudi kot osnova za izračun razpoložljivih sredstev, ki bodo potrebna za kritje splošne potrošnje l. 1973.

Informacija poslovnih uspehov gospodarskih organizacij v občini Hrastnik za leto 1972

Ko ugotavljamo in analiziramo poslovne rezultate, ki so jih dosegle naše delovne organizacije v letu 1972, bi lahko v prvi vrsti poudarili dejstvo, da so doseženi rezultati dokaj ugodni. Namen informacije je ugotoviti doseženo stopnjo gospodarske dejavnosti v občini ter na podlagi nje ugotoviti, ali se izpolnjujejo smernice postavljene s srednjeročnim programom razvoja občine Hrastnik.

Podatki zbrani iz zaključnih računov delovnih organizacij za leto 1972 so približno prilagojeni teritorialnemu principu, vendar vseeno niso popolni, zaradi Rudnika, katerega procentualni delež smo jemali že vsa leta nazaj, je sedaj tudi Kmetijska zadruga Trbovlje udeležena z določenim procentom v skupnih pokazateljih poslovnega uspeha.

Iz podatkov je razvidno, da so gospodarske organizacije v občini dosegle celotni dohodek v višini 507.627 tisoč din (vključno z deležem Rudnika), kar pomeni, da se je v primerjavi z letom 1971 povečal za 26,1 %. Na povečanje celotnega dohodka je najbolj vplivalo gibanje proizvodnje in sicer zasledimo najpomembnejše

povečanje pri Steklarni, Tovarni kemičnih izdelkov, »Sijaju«, KOP, SGP in STP Hrastnik. Porabljenih sredstev so bila dosežena (brez Rudnika) v višini 256.105 tisoč din ter je indeks v primerjavi z letom 1971 dosežen v višini 127,6, če pa upoštevamo še delež Rudnika, znaša indeks 126,9.

Amortizacija je bila dosežena v višini 18.825.851 din, če pa prištejemo še delež Rudnika pa v višini 28.491.577 din. Od posameznih delovnih organizacij so obračunale po predpisanih stopnjah amortizacijo: KOP Hrastnik, Stanovanjsko podjetje Hrastnik, Združene brivnice Hrastnik — Dol in Gostinsko podjetje »Jelka« Hrastnik, vsa ostala podjetja v naši občini pa so obračunala amortizacijo po višjih stopnjah, tako da znaša indeks med vplačano amortizacijo in amortizacijo obračunano po predpisanih stopnjah 131,5.

V letu 1972 so delovne organizacije dosegle dohodek v višini 235.692 tisoč din, kar pomeni 26,0 % povečanja nasproti lanskemu obdobju. Pri tem je predvsem razveseljivo dejstvo, da nobena od delovnih organizacij ne izkazuje izgube.

Bruto osebni dohodki so se povečali (brez Rudnika) za 27,7 %,

ter so bili doseženi v višini 96.742.143 din. Povprečni neto osebni dohodek na zaposlenega v letu 1972 znaša v občini 1.923 din in se je povečal v primerjavi z letom 1971 za 26,9 %. Povprečni OD v Sloveniji pa je bil v letu 1972 1.935 din, kar pomeni, da smo še vedno za 0,6 % pod republiškim povprečjem.

Ostanek dohodka za sklade je bil dosežen v višini 36.775.037 din, indeks glede na leto 1971 pa je 158,9.

Da so se naše gospodarske organizacije uspešno vključile v stabilizacijske ukrepe in v odpravljanje nelikvidnosti nam dokazujejo tudi podatki o izračunu obveznih trajnih obratnih sredstev za kritje zaloga. Iz teh podatkov lahko ugotovimo, da samo dve gospodarski organizaciji, to sta »Sijaj« Hrastnik in STP Hrastnik nimata po zakonu o zagotovitvi trajnih obratnih sredstev dovolj lastnih virov in kreditov za trajna obratna sredstva. Po tem zakonu morajo organizacije združene dela zagotoviti iz lastnih virov in kreditov za trajna obratna sredstva z vračilnim rokom nad 5 let najmanj tolikšna trajna obratna sredstva, kot znaša pov-

prečna vrednost zaloga. Dokler nima organizacija zagotovljenih trajnih obratnih sredstev, ne sme vlagati lastnih sredstev v investicije. Organizacije, ki niso imele na dan uveljavitve tega zakona dovolj obratnih sredstev, si jih morajo zagotoviti do 31. 12. 1975.

Izvoz, v katerem so udeleženi Steklarna Hrastnik, TKI, »Sijaj« in KOP Hrastnik, je bil dosežen v višini 3.047.749 dolarjev, kar predstavlja 12,3 % povečanja nasproti letu 1971. Kljub temu, da je Steklarna dosegla v primerjavi z letom 1971 za 13,5 % večji izvoz, pa planiran izvoz za leto 1972 ni bil v celoti realiziran. V primerjavi z postavljenim planom je bil dosežen komaj v višini 89,16 %.

Iz vsega navedenega sledi, da so gospodarske organizacije z upoštevanjem težav, ki so jih imele v poslovnem letu 1972 v zvezi z uresničevanjem ekonomske politike, dosegle pozitivno stopnjo gospodarske rasti, kot materialnih pogojev za doseg drugih bistvenih ciljev. Istočasno pa lahko tudi ugotavljamo, da skoraj vse gospodarske organizacije v naši občini izpolnjujejo smernice in naloge postavljene s srednjeročnim planom razvoja občine Hrastnik.

Elementi	Gosp. org. brez Rud.		Indeks 72/71	Gosp. org. skupaj z Rud.		Indeks 72/71
	1971	1972		1971	1972	
Celotni dohodek	310.851.483	398.705.380	128,2	402.452.129	507.626.538	126,1
Porabljenih sredstev	200.685.134	256.105.012	127,6	238.192.130	302.431.675	126,9
Od tega: amortizacija	15.585.127	18.825.851	120,7	23.313.405	28.491.577	122,2
Dohodek	132.961.974	173.097.331	130,1	186.915.043	235.691.826	126
Bruto OD	75.746.338	96.742.134	127,7	121.061.333	148.346.882	122,5
Ostanek dohodka za sklade	20.036.029	39.966.880	199,4	23.138.199	36.775.037	158,9
— rezervni sklad	1.038.341	2.885.008	277,8	1.224.471	4.137.005	337,8
— del dohodka za potr. druž. sl.	687.412	1.331.017	193,6	1.081.409	1.809.503	167,3
— poslovni sklad	13.833.908	17.505.835	126,5	14.364.827	17.975.837	125,1
— sklad skupne porabe	4.476.368	11.245.000	251,2	6.467.492	12.852.692	198,7

OBISKALI SO NAS SLUŠATELJI POLITIČNE ŠOLE PRI CK ZK SLOVENIJE

Pri obisku delovnih kolektivov v revirjih so slušatelji višje politične šole izrazili željo, da si ogledajo predelavo stekla, spoznajo tehnološki proces in v drugem delu tega obiska se pogovorijo s predstavniki samoupravnih organov in družbenopolitičnih organizacij steklarne.

Vidovič Franc je pozdravil goste v imenu družbenopolitičnih organizacij

Z zanimanjem so si ogledali tehnološki proces predelave stekla in istočasno izražali mnenje, da je steklarski poklic zelo zahteven, s tem so mislili na zelo težke delovne pogoje pri pečeh in istočasno kot poklic zanimiv.

V drugem delu obiska smo imeli razgovor, v katerem so sodelovali predsedniki DS, poslovnega odbora, OO sindikata, ZM in sekretar aktiva neposrednih proizvajalcev občine Hrastnik. Razgovora se je udeležil tudi direktor podjetja.

Slušatelji so v kratkem razgovoru postavljali vprašanja iz področja delovanja družbenopolitičnih organizacij v steklarni, posebno jih je zanimala organizacija samouprave v našem kolektivu.

mo organizirati TOZD in do kje smo organizacijsko pripravljene pri izvrševanju delavskih ustavnih dopolnil.

Smatrali so, da je informiranje članov delovne skupnosti prvi pogoj za dobro samoupravo, bili so zadovoljni z našim načinom informiranja članov delovne skupnosti.

Bilo so mnenja, da se informiranje članstva s strani sindikata in ostalih družbenopolitičnih or-

Kako se piha steklo, je svojim prijateljem pokazala njihova sošolka

ske izgradnje in koliko imamo prosilcev za nova stanovanja. Bili so zelo presenečeni nad stanjem, posebno ko so ugotavljali, da je število prosilcev tako visoko, da nimamo rešeno vprašanje samec, kar je zelo problematično za našo delovno organizacijo.

Zelo jih je zanimalo, kako imamo organizirano samoupravo v delovnih enotah, kako deluje OO sindikata, ZK in mladine. Izrazili so mišljenje, da bi morala kadrovska politika posebno glede vprašanja novih članov ZK biti bolj aktivna pri kadrovanju novih članov posebno iz vrst neposrednih proizvajalcev in članov ZM.

Na zaključku so se zanimali, kako izpolnjujemo samoupravne dogovore, kakšen je naš najnižji in najvišji osebni dohodek, kako se nagrajuje nočno delo, kako sti-

muliramo zelo težko delo pihalcev, in na koncu so zelo pozitivno ocenili delovanje naših samoupravnih in političnih organov.

Zahvalili so se nam za prijetno in plodno popoldne, kolektivu in političnim organizacijam pa zaželeli mnogo delovnih uspehov.

Rezanje stekla je tudi zanimivo delo

Veliko je bilo vprašanj, kako nastane stekleni izdelek

Skupni posnetek slušateljev politične šole pri CK ZK Slovenije in predstavnikov naše delovne organizacije

Če gremo po vrstnem redu vprašanj, so se zelo zanimali, kako rešujemo vprašanje nočnega dela žena in mladine, pod kakšnimi pogoji delajo. Nadalje so se zanimali, kako imamo decentralizirano samoupravo v podjetju s posebnim poudarkom kako misli-

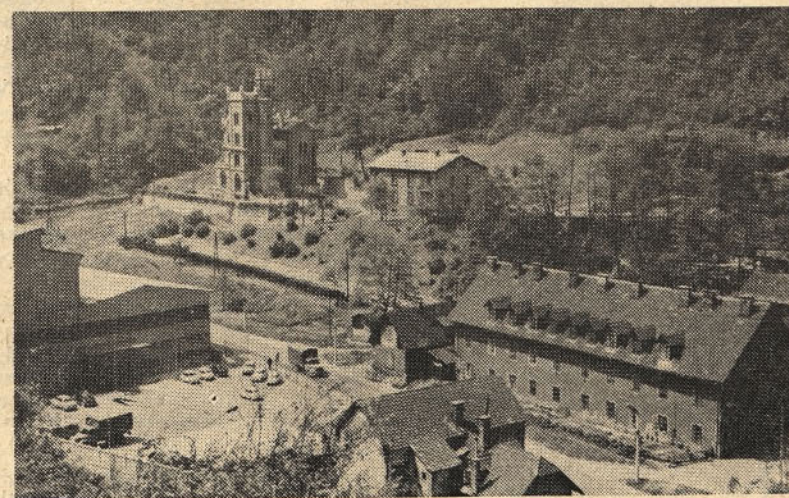
organizacij ne vrši samo občasno, ampak da člani delovne skupnosti dobivajo sveže informacije, posebno ko se bodo vršile razprave o organiziranju TOZD. Pozanimali so se, kako rešujemo stanovanjsko problematiko zaposlenih, kako vršimo financiranje stanovanj-

Tako nastane razsvetljivo telo na stroju LAJKA

Zanimanje za slikanje na steklo je bilo veliko, veliko pa tudi vprašanj

Del tovarne, v ospredju stari del steklarskega naselja

OSNOVE ZA SESTAVO POŽARNEGA REDA V DELOVNI ORGANIZACIJI

Požarni red predstavlja samoupravni akt delovne organizacije, ki je sestavljen na podlagi zakonskih predpisov in statuta delovne organizacije. Namen požarnega reda je vključiti vse zaposlene v izpolnjevanje določenih požarno varnostnih ukrepov za preprečitev požara, v gašenje in reševanje ljudi ter materialnih dobrin. Za organizacijo zaščite pred požarom so pristojni samoupravni in drugi organi, ki so navedeni v pravilniku.

Ukrepe za zaščito pred požarom so dolžni izpolnjevati vsi zaposleni in druge osebe, ki se zadržujejo v delovni organizaciji. S pravilnikom je treba urediti še druga vprašanja, ki se nanašajo na dolžnost izpolnjevanja ukrepov po organih samoupravljanja, po direktorju in po drugih vodilnih osebah in delavcih, vprašanje požarno varnostne komisije, formiranja gasilske enote in dolžnosti te enote, njeno tehnično opremljenost, vprašanje kvalifikacijske strukture in strokovne vzgoje zaposlenih, nadzora nad izpolnjevanjem požarno preventivnih ukrepov in sankcije za neizpolnjevanje požarno varnostnih predpisov ter alarmiranje v primeru požara.

V nadaljevanju sestavka želimo prikazati primer, katera poglavja, predpoglavja in določbe naj bodo obravnavane v pravilniku, ki pa seveda ne smejo biti šablonizirane, temveč se morajo nanašati na specifične pogoje delovne organizacije.

Pri odrejanju požarnovarnostnih ukrepov se morajo le-ti nanašati na zakonske in tehnične predpise, za tista vprašanja pa, ki niso urejena s predpisi, so pa specifična za delovno organizacijo, je treba upoštevati strokovno mnenje strokovnjakov. To mnenje je treba strokovno prilagoditi kot obvezno določilo.

Posameznih besedil odredb oziroma tehničnih predpisov ni potrebno vnašati v požarni red, temveč jih je treba samo omeniti oziroma opozoriti na tak varnostni ukrep.

Primer:

I. v splošnih določbah

je treba navesti:

- namen požarnega reda,
- ukrepe, ki so predvideni za zaščito ljudi in premoženja pred požarom, izpolnjevanje požarnovarnostnih ukrepov za preprečevanje požarov in ob požaru,
- požarnovarnostni načrt kot sestavni del požarnega reda,
- nadzor nad izpolnjevanjem požarnovarnostnih ukrepov.

II. Dolžnosti organov samoupravljanja

a) Delavski svet obravnava in potrdi načrt zaščite pred požarom, obravnava in potrdi požarni red, obravnava poročila o stanju požarnega varstva, sklepa o ukrepih za zaščito pred požarom, imenuje požarnovarnostno komisijo, odredi delovno področje požarnovarnostni komisiji.

b) Poslovni odbor realizira sklepe delavskega sveta, obravnava poročila in sklepe o ukrepih ter problematiki požarno varnostne službe, obravnava vprašanja, ki zadevajo organizacijo gasilske službe, strokovno vzgojo gasilcev

in delavcev z gasilsko tematiko, potrjuje finančne načrte za požarno varnostno službo, pripravlja predloge za delavski svet o ukrepih za večje varstvo pred požarom, obravnava poročila o vzrokih nastanka požarov in o opravljenih intervencijah.

c) Komisija za požarno varnost opravlja občasne in izredne požarnovarnostne preglede objektov, strojnih in instalacijskih naprav in v zvezi s temi izdaja požarno varnostne ukrepe, sestavlja načrte varstva pred požarom in ustrezne pravilnike, predlaga požarno varnostne ukrepe za zaščito objektov pri projektiranju in rekonstrukciji objektov, sestavlja učni program zaposlenih in gasilcev, predlaga spremembe in dopolnitve k požarno varnostnemu načrtu in požarnemu redu, organizira posvetovanja z vodilnimi delavci glede izpolnjevanja požarnovarnostnih ukrepov, obravnava vzroke požara in gasilske intervencije.

III. Dolžnosti vodilnih delavcev in delavcev na delovnih mestih

a) Generalni direktor odgovarja za izpolnjevanje zakonskih in tehničnih predpisov s področja požarnega varstva, sklepov delavskega sveta in upravnega odbora, opravlja splošni nadzor nad izpolnjevanjem požarno varnostnih ukrepov, predlaga nove ukrepe za boljšo zaščito pred požarom, ima pravico, da prekine obratovanje, če preti neposredna nevarnost požara, izvaja sankcije proti delavcem, ki ne upoštevajo požarno varnostnih predpisov.

b) Direktorji posameznih sektorjev, tehnični vodje in drugo vodstveno tehnično osebje so odgovorni za izpolnjevanje požarno varnostnih ukrepov, ki so značilni za proizvodni proces, za katerega so odgovorni.

c) Delavci v proizvodnem procesu so dolžni odpravljati požarne nevarnosti, gasiti požare in reševati ljudi ter premoženje, upoštevati morajo predpis reda na delovnem mestu, opraviti morajo dolžnosti po končanem delu, takoj morajo prijaviti pomanjkljivosti na strojnih, električnih in drugih napravah, zaradi katerih bi lahko nastal požar; zagotovljen jim je osebni dohodek, kadar gasiljo, rešujejo oziroma odstranjujejo posledice požara.

IV. Splošni preventivni ukrepi

Pri odrejanju požarno varnostnih ukrepov je treba upoštevati vse morebitne variante vzrokov nastanka požara, ki lahko nastane med delovnim procesom in tiste, ki jih iz malomarnosti in ne previdnosti povzročajo delavci. V tem poglavju je treba navesti požarno varnostne ukrepe, ki se nanašajo na:

— vgrajevanje in vzdrževanje raznih instalacij ter naprav (elektro naprave, strel vodi, plinske naprave za dovajanje tekočih goriv idr.);

— vskladiščenje in uporabo vnetljivih tekočin, plinov in drugih nevarnih snovi v proizvodnih prostorih, ki jih sproti uporabljajo v tehnološkem procesu v 8-urnem, 16-urnem ali 24-urnem delovnem času;

— pretakanje, prenos ali prevoz požarno nevarnih snovi, vskladiščenje surovin, polizdel-

kov in gotovih izdelkov, posebno pa lahko vnetljivih, vnetljivih in eksplozivnih;

— ukrepe za preprečevanje samovžigov (na primer masne krpe in druge snovi, ki so nagnjene k samovžigu) v skladiščih in na delovnih mestih;

— ukrepe v samem proizvodnem procesu, kjer lahko nastane požar ali eksplozija zaradi izhlapevanja vnetljivih tekočin oziroma kjer nastaja eksplozivna mešanica hlapov, plinov ali gorljivega prahu;

— izboljšanje opozoril za preprečevanje ali prižiganja ognja;

— varjenje na požarno nevarnih mestih, uporabo električnih kuhalnikov, električnih pečic v skladiščih gotove robe ali kartonov;

— postavljanje kurilnih naprav, čiščenje ali pranje strojnih delov ali drugo v prostorih itd.;

— vzdrževanje rednih in zasilnih izhodov ter vseh mest, kjer so postavljene gasilne naprave (hidranti, ročni gasilni aparati, pesek itd.);

— pristope do gasilnih in reševalnih naprav ter do izhodov in zasilnih izhodov in do posameznih objektov z najmanj dveh strani z najtežjimi gasilnimi vozili;

— kurilne in ogrevalne naprave;

— promet na notranjem prostoru v delovni organizaciji.

V. Organizacija gasilske službe

Izpolnjevanje represivnih ukrepov — gašenje in reševanje oseb ter premoženja obsega:

— sistem zvez in način obveščanja v primeru požara ali druge nesreče;

— nalogo gasilske enote za gašenje in reševanje v območju delovne organizacije ter zunaj nje, kadar jo pokliče k intervenciji pristojni organ;

— strokovno usposabljanje članov operativne gasilske enote in delavcev;

— vzdrževanje gasilskega orodja, osebne in zaščitne opreme, priročnih gasilnih naprav in avtomatskih gasilnih naprav, nadzorstvo nad hidrantskim omrežjem in nad dostopi do odzemašišča vode.

Glede na obseg nalog je treba v določbah požarnega reda predpisati te dolžnosti.

Pomemben faktor operative je tudi aktivizacija za primer požara. Natančneje morajo biti predpisane dolžnosti, ki jih morajo upoštevati vsi člani kolektiva, in sicer:

1. Dolžnosti vodilnih delavcev, obratovodij, oddelkovodij in delavcev ob nastanku požara:

— izključitev celotnega ali dela električnega omrežja za stroje in razsvetljavo ter za druge energetske vire;

— zaustavitev obratovanja v prizadetih objektih oziroma v objektih ki jih ogroža požar;

— evakuacija strojev in drugih premičnin, ki jih ogroža požar;

— reševanje oseb, ki so prizadete zaradi požara;

— odstranitev tistih predmetov in snovi, ki jih lahko vsak čas zajame ogenj;

— preprečitev prepaha in zapiranje vrat, da se požar ne razširi na druge prostore;

— izprazniti posode, ki so pod pritiskom (jeklenke, kisik, butan,

vodik itd.), da preprečimo eksplozijo.

2. Obveščanje industrijske gasilske enote o nastanku požara in klicanje drugih gasilskih enot ter reševalne službe, ki so predvidene v načrtu; obveščanje vodilnih delavcev podjetja in pristojnih organov skupščine o nastalem požaru.

3. Pravice in dolžnosti vodje in članov gasilske enote ob nastanku požara.

4. Pravice in dolžnosti gasilcev industrijske gasilske enote, kadar je le-ta poklicana k sodelovanju zunaj delovne organizacije.

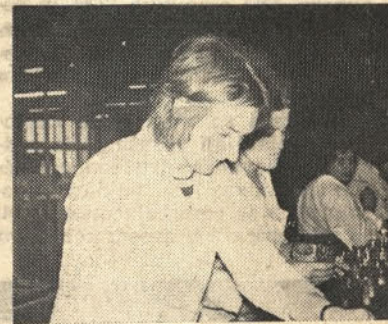
5. Pravice in dolžnosti čuvajske in vratarske službe ob nastanku požara.

6. Ugotavljanje podatkov o vzroku požara in ugotavljanje škode.

VI. Kazenske določbe

V tem poglavju naj bodo predpisane sankcije proti vsem kategorijam, ki ne bi upoštevali predpisanih ukrepov.

Po izdaji gasilske zveze Slovenije priredil
Rudi Kirhmajer

Vlaganje dekoriranih izdelkov v hladilno peč

OBVESTILO

V podjetju že vrsto let člani delovne skupnosti plačujejo ustrezne prispevke za samopomoč. Člani si lahko iz tega naslova izposojajo za obdobje do 1 leta denarna sredstva v predpisani višini kot posojilo, ki ga potem vračajo ob izplačilih osebnega dohodka. Obveščamo in seznanjamo vse člane delovne skupnosti, da postanejo člani vzajemne samopomoči, s tem, da plačajo pristojbino vsak mesec v višini 5 din, ker si lahko samo na podlagi članstva izposojajo sredstva od skupnih sredstev. Pri tem izrecno poudarjamo, da se mesečna pristojbina zbira kot sredstvo vsakega posameznika, ki lahko po določenem obdobju ta sredstva dvigne brez zahteva za kakršnokoli povračilo. To pomeni, ko postaneš član in plačuješ mesečno 5 din, se ti ta sredstva zbirajo, poleg tega pa lahko še dobiš ustrezno posojilo do višine 1.000 din. Kdor želi postati član, naj se vpiše v oddelku za obračun osebnih dohodkov.

GASILCI SO IMELI OBČNI ZBOR

Gasilsko društvo Steklarne je imelo dne 20. januarja 1973 svoj redni letni občni zbor. Poleg članov društva so se udeležili še zastopniki Občinske gasilske zveze in ostalih sosednih društev, žal zastopnika uprave naše tovarne ni bilo. Iz poročil predsednika, poveljnika, tajnika in nadzornega odbora je bilo razvidno, da je društvo delalo v redu in naloge, ki so bile postavljene v preteklem letu, zadovoljivo opravilo. Razprava o poročilih je bila zelo živahna in je pokazala živo zainteresiranost članov za večjo požarno varnost v podjetju.

Iz poročila poveljnika je razvidno, da je društvo imelo 15 vaj in 6 predavanj, udeležba pa ni bila ravno najboljša, zato si je društvo dalo nalogo, da se v tem letu pobriga za kar najboljši obisk vaj in predavanj. Z gotovimi prijemi je že uspelo tako, da jih sedaj prisostvuje povprečno 20 do 25 članov. Kritične pripombe so bile glede pomlajevanja članstva in so člani dali konkretne predloge, ki se že uresničujejo.

Ker je mandatna doba funkcionarjem društva potekla, so bile izvršene volitve za nov odbor. Vsi predlagani kandidati so bili brez pripomb izvoljeni. Društvo si je za letošnje leto zadalo več nalog, in sicer poleg svojih rednih vaj in predavanj, bo organiziralo še predavanja in prikazovanje gašenja raznih požarov članom kolektiva in dopisovanje v glasilo STEKLAR pod posebno rubriko POŽARNA VARNOST IN PREVENTIVNO OBRAVNAVANJE RAZNIH POMANJKLJIVOSTI V OBRATIH. Enako bo s članki obveščalo člane kolektiva o raznih nastopih proti začetnim požarom.

Glede opreme na občnem zboru ni bilo pripomb, z zadovoljstvom danes ugotavljamo, da imamo dve novi motorni brizgalni in eno staro. Ostala oprema je zadovoljiva, nekaj opreme bo še potrebno dobiti, in to aparate na prah za gašenje tekočih goriv in plinov.

Na koncu je predstavnik Občinske gasilske zveze pozdravil občni zbor in se zahvalil za tesno sodelovanje, ki ga društvo ima z zvezo in ostalimi društvi, takšno sodelovanje je zaželeno še v naprej.

Predstavniki ostalih društev so enako pozdravili in obljubili vsestransko pomoč, v kolikor bo potrebna.

Društvo si je zadalo nalogo v letošnjem letu izvesti dve sektorski vaji na najbolj ogroženih objektih tovarne in s tem pritegniti vsa društva iz občine, da bi se seznanili, kako gasiti, če bi zago-relo.

Društvo šteje danes 40 operativnih članov, povprečna starost je 47 let. Zaželeno je, da bi nekaj mladih članov kolektiva pristopilo v članstvo.

Vabimo mladince, ki imajo veselje do gasilstva, naj se prijavijo.

Občni zbor je zaključil poveljnik Kirhmajer Rudi, ki je ustanovnemu članu čestital k 43. obletnici članstva v društvu in 80. obletnici rojstva MATIJI KORITNIKU.

Društvo si je zadalo težke naloge za izboljšanje požarne varnosti v tovarni in v tem name ravamo ostati dosledni, so bile zadnje besede predsednika in poveljnika društva ob zaključku zbora.

R. K.

V ŽELEZARNI NA JESENICAH

V petek 20. aprila smo si ogledali železarno na Jesenicah, s katero ima trboveljska ekonomska šola dobre odnose in zato organizirala vsako leto drugim razredom ekskurzijo v železarno.

Na Jesenice smo prispeli ob pol devetih, vozili smo se torej dve uri in pol, ker je bil odhod iz Trbovelj ob šestih. Pred vratarjem smo se morali ustaviti, da smo počakali na vodiča, ki naj bi nas vodil po livarni in razlagal cel tehnološki postopek.

Preden smo šli v livarno, smo si morali na glavo povezniti čelade in izgledali smo kakor vojaki. Enemu je bila čelada prevelika, drugemu pa zopet premajhna. Nato smo se povzpeli po železnih stopnicah, si mimogrede pogledali, kako gre pražena ruda po tekočem traku, ki se ustavi pred plavžem. V tovarni imajo 2 enaka plavža, ki nenehno gorita. Z vijoličastim steklom smo si skozi majhno odprtino ogledali, kako padata koks in ruda v plavž. Po tem ogledu in kratki razlagi smo odšli v martinarno. Ker sem morala pisati referat, sem bila vse skozi blizu vodiča.

V martinarni imajo 6 simensmartinarnih peči, od katerih štiri vedno delujejo. V teh pečeh je visoka temperatura — 1700°C, kajti v njej vre jeklo. Ko smo dvignili vrata, je tako močno zažarelo, da nismo mogli gledati v ogenj. Ta obrat je v celotni železarni

najbolj nevaren, ker je poln dvigal in viličarjev.

Poleg teh peči pa imajo še dve električni peči. Ena je iz Amerike, druga pa iz Švedske. Mislila sem, da je ameriška peč bolj avtomatizirana, vendar je Švedska bolj izpopolnjena. Slišali smo tudi, kdaj je elektroda prišla v kontakt z železom, kajti takrat je močno zabobnelo in iz peči so začeli izhajati obločni plameni.

Zatem smo si ogledali žebjarino, to je obrat, kjer delajo žeblje. Tukaj zaradi avtomatov močno bobni, da komaj slišiš drug drugega. V eni izmeni napravijo približno 40 ton žebeljev (medtem ko naredijo avtomati manjše žeblje v 1 minuti 600 kom., večje žeblje pa 400 kom). V tem obratu delajo tudi bodoče žice.

Tukaj je bil prvi del obhoda v železarni za nami. Pred drugim delom smo imeli nekaj odmora, da smo se lahko malo spočili, ker je bil ta ogled kar utrudljiv, ker železarna sploh ni majhna.

Ko smo se vsi zopet zbrali, pa smo se odpeljali v drugi del železarne, ki stoji približno dva do tri kilometre nižje.

Tam je valjarna. Sama hala, kjer valjajo železo, je dolga 607 m, to je skoraj trikrat večja od naše steklarne. Ta valjarna obstoja šele nekaj let. Delo pa je zelo nevarno, ker lahko pade kakšen drobec, ki odleti pri valjanju v oči.

V tem obratu valjajo železo v pločevino ali pa ga vlečejo v tanke žice, katerih premer je od 0,1—15 mm.

Surovine, ki jih potrebujejo za pridobivanje železa, dobivajo iz Amerike, koks iz Lukovca, staro železo iz vse Jugoslavije, pa tudi iz Amerike.

Železarna prodaja svoje izdelke večjim podjetjem, ki jih potem prodajajo naprej. Njihova tržišča so po večini v Ameriki, v Bostonu, New Yorku, Philadelphiji. V Ameriko izvažajo največ žebeljev. Zanimiv je tudi podatek, da so v jeklovarni, ki si je nismo ogledali, izdelali največji proizvod, ki je tehtal okrog 73 ton, medtem

ko so njihovi največji izdelki na splošno težki največ 45 ton, to so posebne posode in kotli.

V livarni sive litine pa izdelujejo proizvode za lastne potrebe, to je za razna kolesa v dvigalih, ležaje, puše. Včasih pa storijo tudi kakšno uslugo drugim podjetjem.

Po ogledu železarne smo se ustavili v Vrbi na Gorenjskem in na Bledu, potem pa smo se peljali naravnost domov.

Ekskurzija je bila zelo prijetna, pa tudi profesorici sta bili prijetni in se nista jezili, saj smo bili vsi dobre volje.

Milena Potušek

Objavljamo okrožnico glede uporabe novega parkirnega prostora za osebne avtomobile, ker posamezni člani kljub obvestilu, objavljene »okrožnice« na oglasnih deskah v tovarni, njena določila kršijo in parkirajo svoje osebne avtomobile na neprimernih mestih v neposredni bližini tovarne.

STEKLARNA HRASTNIK

Splošna služba

Hrastnik, dne 14. III. 1973

Steklarne Hrastnik je na podlagi lokacijskega dovoljenja zgradila poseben parkirni prostor za namenom, da si pridobi pred podjetjem prostor za nakladanje kamionov in zaradi urejenega parkiranja osebnih avtomobilov članov delovne skupnosti izdam naslednjo

OKROŽNICO

1. Vsi uporabniki osebnih avtomobilov, ki so v delovnem ali pogodbenem razmerju s Steklarno Hrastnik, morajo svoje avtomobile parkirati na novo zgrajenem parkirnem prostoru.

2. Ostali prostori, ki niso označeni kot parkirišče, se lahko uporabljajo za parkiranje osebnih avtomobilov samo v primeru, da ne motijo rednega nakladanja, poleg tega pa se lahko uporabljajo prostor pred gradom za parkiranje avtomobilov kupcev in članov delovne skupnosti, ki imajo svoje redno delovno mesto v prostorih gradu ali če so na sestanku.

3. Praviloma imajo prednostno pravico pri koriščenju parkirnega prostora člani delovne skupnosti in ostali, ki imajo svoje stalno bivališče vsaj 2 kilometra oddaljeno od podjetja. Priporoča se, da člani delovne skupnosti, ki stanujejo v bližini podjetja, ne prihajajo na delo z osebnimi avtomobili.

4. Parkirni prostor nima svojega čuvaja, je trenutno brezplačen, zato tudi vsak član, ki pusti na parkirnem prostoru svoje prevozno sredstvo, nosi in trpi vse stroške v zvezi s poškodbo avtomobila in mu podjetje ne nudi nobene varnosti, nobene odškodnine ali zagotovila za primer poškodovanja avtomobila.

5. Če člani delovne skupnosti ne bodo upoštevali skupnega parkirnega prostora in parkirali svoje osebne avtomobile na dvorišču ali njegovi bližini, nimajo nikakršne pravice glede odškodnine v primeru poškodovanja avtomobila ali v primeru, da je potrebno avtomobile zaradi nakladanja ali druge manipulacije prevozna sredstva prestaviti.

6. Kršitelji določil te okrožnice bodo prijavljeni sodniku za prekrške, ker se parkirni prostor šteje kot javni prostor.

7. Okrožnica stopi v veljavo z razglasitvijo. Parkirni prostor pa se uporablja z 19. III. 1973.

Direktor podjetja:
Maks Mrcina, dipl. inž.

ČETRT STOLETJA DELOVANJA

Gerhard Jože ustanovitelj Ljudske tehnike v Steklarni

Spomladi leta 1948 je Gerhard Jože kot član SKOJ in kandidat za sprejem v Komunistično partijo dobil nalogo, da s sotovariši ustanovi v Steklarni Hrastnik organizacijo Ljudske tehnike. Kmalu nato je že prišlo do ustanovitve. Občni zbor je bil v sedanjih prostorih Pevskega društva »Svobode II«. V okviru Ljudske tehnike so bile takrat formirane naslednje sekcije: krožek za varilce, krožek za brusilce (deseniranje), smučarska sekcija in Brodarsko društvo.

Prav v teh mesecih torej mineva že 25 let, odkar so se zbrali prvič v Hrastniku ljubitelji brodarskega športa. Poleg ostalih so

je zarezal prve valove Save pod vodstvom hrastniških brodarjev. Začetek je bil skromen, skromni in marljivi pa so še danes.

V društvo se je že takoj vključilo precejšnje število mladih delavcev Steklarne Hrastnik in tudi drugih. Poseben zgodovinski pregled bo težko podati, ker ni gradiva, vendar lahko trdimo, kar je znano iz razgovorov, da se je društvo kaj kmalu uveljavilo. Vodstvo kluba se v bistvu skoraj 25 let ni menjalo, saj še danes najdemo v krogu brodarjev duhovnega vodjo društva Barič Franc-Nanita, Žagar Rajkoto, Barič Adolfa in še nekatere druge, ki ves prosti čas posvečajo in žrtvujejo za nadaljnji razvoj brodarstva v Hrastniku. V zadnjem času je vključenih več mladih, iz katerih pa seveda izstopa Barič Franc II. Od takratnega doma izdelanega čolna je danes že precejšnja razlika, pa čeprav še vedno tudi sedaj sami popravljajo opremo in druge rekvizite. Zaradi skromnih možnosti se kot tek-

BARIČ FRANC-NANI na Muri pri Radencih

movalci niso posebno uveljavili v preteklih letih, izvzeti pa je seveda treba tista leta, ko je Nani

kjer se kali vzdržljivost, hrabrost, tovarištvo, torej vse odlike, ki bi jih zahtevale razmere, če bi prišlo do morebitnih naravnih nesreč in bi morali sodelovati brodarji. Poseben poudarek pa bi vsekakor morali dati tudi v primeru, če bi šlo za vseljidski odpor. Prav takrat bomo potrebovali takšne lju-

Priprave za start, za prevoz Titove štafete

di, verjetno pa tudi s takšnimi izkušnjami, saj se moramo vsi zavedati, da so prav tisti, ki so s čolni preko raznih vodnih preprek med zadnjo vojno prevažali partizane, kurirje, ranjence in drugo, odigrali precej pomembno vlogo. Brodarstvo ima tako torej poleg športnega tudi več drugih pomenov, česar pa se žal vsi vse premalo zavedamo. Zaradi takšnega pomena bi brodarji morali uživati posebno mesto v sklopu športnih društev v Hrastniku, kakor tudi v sklopu organiziranega vseljidskega odpora. Tega se merodajni vse premalo zavedajo, kar potrjuje že dejstvo, da so se vsa zadnja leta morali boriti za najminimalnejša sredstva za svoj obstoj, za kar se borijo še danes; da imajo največ dejansko aktivnih članov in da jim primanjkuje športnih rekvizitov, manjka pa jim seveda tudi vodstveni kader. Takšno mnenje slišimo na vsakem koraku, ko teče beseda o brodarjih, torej je to javno mnenje, ki pa se ne upošteva iz takšnih ali drugačnih razlogov.

V Brodarskem društvu se verjetno edini lahko pohvalijo, da jim ne manjka aktivnih članov. Nani je v razgovoru dejal, da preje zmanjka čolnov in druge opreme kot interesentov in vestnih članov društva. Če vsepovsod drugod ugotavljamo, da mladina ni zainteresirana za delo, pa tu lahko ugotovimo prav nasprotno. Zanimivo je seveda vprašanje, kaj je tisto, ki vleče na desetine mladih ljudi na valove Save, ali v modelarske delavnice, čeprav vedo, da društvo nima sredstev, da bi lahko vsi tekmovali, da nima za vse dovolj opreme. Pravijo, da je ta magična točka prav tovarištvo, ki se rojeva v tem športu, ki mu vse pogosteje pravimo šport hrabrih in neustrašnih. Prav takšne ljudi pa potrebuje naša socialistična družba.

V lanskem letu je šlo Brodarsko društvo čez 100 članov. Tekmovalo jih je na raznih tekmovanjih okrog 25, drugi pa so se šele pripravljali na tekmovanja, ali so brodarstvo gojili v rekreativne namene, ali pa so bili kako drugače aktivno vključeni v delovanje društva. Tu velja posebej omeniti modelarje, pri katerih vestno sodeluje Žagar Rajko, pojavljajo se prvi začetki potapljaške sekcije, precej mladih pa je izrazilo željo, da bi gojili motonavtiko in jadralstvo, za kar pa zaenkrat ni sredstev in tudi ne kadrov.

V nadaljevanju želimo prikazati nekaj vidnejših uspehov hrastniških brodarjev na raznih tekmovanjih.

V dobi, ko je še nastopal Nani, je vsekakor potrebno omeniti, da je bil mladinski državni prvak v kajaku na divjih vodah, potem nekaj let niso dosegali pomembnejših rezultatov.

V zadnjih nekaj letih pa je Nani z največjim zanesenjaštvom in velikimi prizadevanji skupaj s svojimi prijatelji vzgojil precejšnje število mladih in odličnih tekmovalcev, ki dosegajo pomembne rezultate v republiškem, državnem in mednarodnem merilu.

V preteklem 1972. letu so mladinci osvojili na republiškem prvenstvu v Tacnu med posamezniki kajakaši v slalomu osvojili 1. mesto, v spustu pa drugo. Na državnem prvenstvu kajakašev za mladince na reki Ibar so v ekipni konkurenci v spustu osvojili 2. mesto, v slalomu pa so bili tretji. Med posamezniki je na tem prvenstvu Nanijev sin v slalomu postal državni mladinski prvak, v spustu pa je dosegel odlično 3. mesto. Sodelovali so skoraj na vseh republiških tekmovanjih v vseh kategorijah in so se tako v letu 1972 udeležili 11 spust tekem in 12 slalom tekem. Dvakrat so bi-

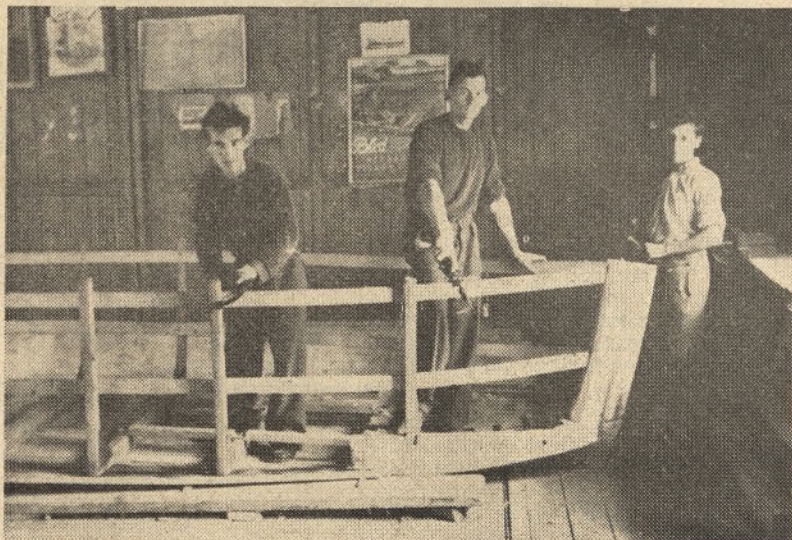

Republiško prvenstvo za mladince na Soči

li tudi v Avstriji. V Spitalu na predolimpijskem tekmovanju v konkurenci najboljših kajakašev sveta je Barič Franc II zasedel 36. mesto, čeprav je še mladinec, na drugi strani pa lahko beležimo, da je bil na tem tekmovanju najboljši Slovenec — član šele 44. V Lofferju je med 40 nastopajočimi Barič Franc II v spustu zavzel v članski mednarodni konkurenci 3. mesto, v slalomu pa je bil četrti.

Precej lepih rezultatov so dosegli tudi kanuisti. Na memorialnem tekmovanju »Poberaja« na Soči so ekipno zasedli 4. mesto, Stoklasa Marjan pa je v kajaku enosedu in v kombinaciji prekosil prav vse nasprotnike (op.: kombinacija pomeni: vožnja s kajakom in tek oziroma kros, ali vožnja s kanujem in smučanje).

V preteklem letu je bil Barič Franc II pozvan v »B« reprezentanco Jugoslavije. Po prihodu na priprave in tekmovanje v Skopje

Tako so pristopili k prvemu doma izdelanemu motornemu čolnu, z delom so pričeli ŽAGAR RAJKO v sredini, STOPINŠEK DRAGO levi in VEBER FRANC desni

v začetku vodili in tudi aktivno sodelovali v Brodarskem društvu naslednji: Vatovac Jože, Žlindra Oto, Žagar Rajko, Vračun Vili, Barič Franc-Nani, Javoršek Marjan, Stopinšek Drago, Barič Jože, malo kasneje pa še Barič Adolf ter še nekateri.

Kljub velikim materialnim in drugim težavam so takoj pričeli s konkretnim delom. Kmalu po ustanovitvi so dobili od Okrajne ljudske tehnike Trbovlje vojaški bencinski motor, katerega so vgradili v doma izdelani čoln, ki

dosegal posebne rezultate, in seveda zadnja leta, ko mladi pod vodstvom Nanija kot trenerja posegajo že v jugoslovanske reprezentančne vrste.

Brodarska dejavnost je velikega pomena. Tu ne mislimo samo na tekmovalne rezultate, ki imajo tudi svoj pomen in so edina nagrada tem mladim zanesenjakom, temveč tudi na druge prilike. Brodarstvo v našem kraju ima velik pomen vsekakor pri posebnih vzgoji mladega človeka, kajti zavedati se je treba, da je šport,

BRODARJEV V HRASTNIKU

BARIČ FRANC-NANI, duhovni vodja brodarjev

pa so ga celo uvrstili v »A« reprezentanco Jugoslavije, kjer je nastopal skupaj z našimi najboljšimi jugoslovanskimi reprezentanti — člani (Čižman, Metaković, Barič).

V nadaljevanju pa želimo prikazati, kaj so dosegli že v letošnjem jubilejnim letu in kakšni so njihovi načrti za to leto.

Uspesni so bili že na začetku leta. Na novoletnem Zagrebškem spustu je Gnjiđič Rado v članski konkurenci kajakašev med 20 udeleženci zasedel 3. mesto, v mladinski konkurenci pa je bil prvi.

V marcu na tekmovalstvu v kombinaciji (spust—kros), kjer so sodelovali kajakaši Slovenije, Hrvaške in iz Avstrije, je Nanijev sin v mladinski konkurenci med 90 nastopajočimi zasedel 2. mesto, 5. mesto pa je zasedel njegov klubski kolega Krošlin Boris.

Zelo atraktivna soteska v Avstriji, katere se niso ustrašili naši kanujisti

Na tem tekmovalstvu so bili uspešni tudi kanuisti. V kanuju dvosedu sta Halzer in Vovk v članski konkurenci zasedla 5. mesto, v mladinski konkurenci pa sta bila tretja.

Nekaj dni kasneje so se na Tacnu ponovno srečali kajakaši. Tokrat so se tekme udeležili Slovenci, Hrvati in Bosanci. Barič Franc

II je med 30 nastopajočimi v mladinski konkurenci v spustu prepričljivo osvojil prvo mesto, kanuista Vovk in Halzer pa sta zasedla 3. mesto. To je bežen pregled vidnejših uspehov do konca marca 1973.

Sedaj pa še nekaj o hrastniških reprezentantih in njihovi udeležbi na letošnjem svetovnem prvenstvu.

Kajakaška zveza Jugoslavije je na priprave za »A« reprezentanco Jugoslavije poklicala Barič Franca II (spust in slalom), v mladinsko reprezentanco pa kajakaša Gnjiđič Radota. Oba sta bila že na pripravah in tekmovaljih v Skopju. V začetku maja bosta še odpotovala na priprave in tekmovalje na Kolpo pri Delnicah z ostalimi kandidati za reprezentanco, nekaj dni kasneje pa bosta sodelovala še na preglednem spustu na Savi Bohinjski v Soteski pri Bohinjski Beli. Članska kajakaška reprezentanca Jugoslavije se tako pripravlja na svetovno prvenstvo, ki bo v Švici, mladinska reprezentanca, ki bo določena po mednarodnem tekmovalstvu v Spitalu in po odprtem slovenskem prvenstvu, ki bo v Hrastniku, pa so nastopila na mladinskem svetovnem prvenstvu na olimpijski progi v Ausburgu v ZRN.

Ko smo se pogovarjali o realnih možnostih nastopa hrastniških kajakašev v reprezentanci Jugoslavije, so nam v vodstvu Brodarskega društva Hrastnik zagotavljali, da skoraj ni preprek, da ne bi v Švici na svetovnem prvenstvu nastopil za »A« reprezentanco Jugoslavije Barič Franc II, na mladinskem svetovnem prvenstvu v Ausburgu pa bodo nastopili najverjetneje kar štirje: Barič Franc II, Gnjiđič Rado, možnosti pa so tudi za Krošlina in Hudija. Možnosti med kanuisti pa imata tudi med dvosedi Halzer—Vovk, ker sta dobila nov čoln in imata precej boljše pogoje za priprave.

Ze samo dejstvo, da je toliko hrastniških brodarjev kandidatov za reprezentanco Jugoslavije in za udeležbo na obeh svetovnih prvenstvih, je nesporno največji športni dosežek hrastniškega športa vseh časov. Upajmo, da se jim bodo želje uresničile, čeprav že danes lahko trdimo, da to niso samo želje, temveč so zelo blizu stvarnosti. Ne delajo si radi utvar, v izjavah pa, ko smo se pogovarjali v prej navedenem, so bili zelo skromni. Želja nas vseh je, da bi dosegli čim boljše rezultate, kakršni pač bodo, bodo veliki, če vemo, v kakšnih pogojih delajo in trenirajo. Tokrat bo verjetno zanesenjaštvo premagalo milijone dinarjev!

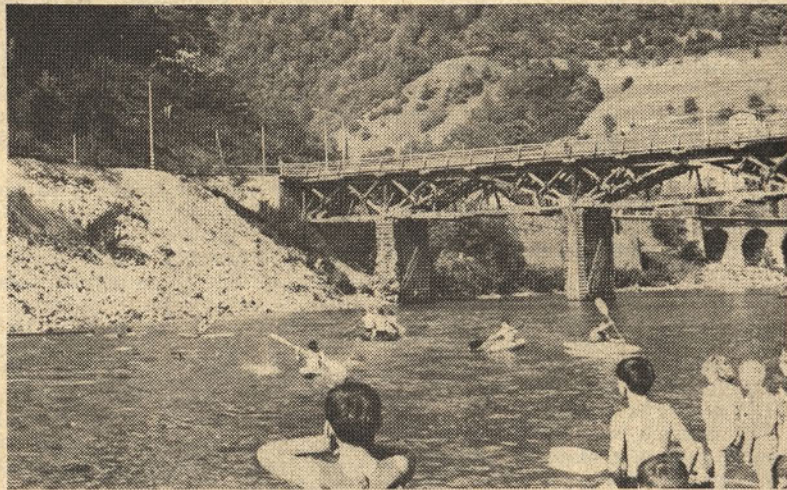
Poleg že omenjenih tekmovalj v letošnjem letu pa se bodo udeleževali še drugih republiških in priložnostnih tekem. Kot smo že poročali, so se lani uvrstili v novo formirano zvezno kajakaško ligo, ki bo potekala po področnih tekmovaljih (na področju Makedonije je bilo že prvo kolo), pa lahko zabeležimo, da se tega tekmovalja najverjetneje ne bodo udeležili, ker nimajo denarja, poleg tega pa bi morali preurediti tudi progo za spust in slalom v Hrastniku. Verjetno pa bo to le preveč še za tolikšno mero entuzijazma.

Na koncu je vsekakor potrebno omeniti še nekaj besed o problematiki financiranja. Vsa leta so

brodarji od družbe prejeli le bore malo sredstev, tako da so morali nekatere dele opreme kupovati tekmovalci sami, na večdnevni tekmovaljih so si kuhali sami in podobno. Ali to v današnjih razmerah ne presega že mejo entuzijazma? Od občinske zveze za telesno kulturo v Hrastniku so prejeli sredstva, ki so

tekmovalca, s čimer se moramo prav vsi strinjati.

Glede na zgoraj navedena dejstva bodo glede financiranja morali vsekakor v čim bližnji bodočnosti sestati za mizo predstavnik Brodarskega društva in vseh tistih hrastniških družbenih dejavnikov, ki se naj že ob tem članku zamislijo, kakšna krivica se je v

Mladostna zagnanost — živ je bil dan na Savi, precej pa jih je bilo žal samo opazovalcev, ker niso imeli čolnov

zadostovala le za životarjenje. Vsi, vodstvo in tekmovalci, pa se zahvaljujejo kolektivu Steklarne Hrastnik, ki jim je priskočil na pomoč v najkriticnejših trenutkih. Tako so dobili svoj »dom« za Savo, prepotrebni kombi, pa tudi nekaj sredstev.

Poseben problem je nabava opreme. Tovrstne opreme v Jugoslaviji ni. Čolne, seveda rabljene, so kupovali na mednarodnih tekmovaljih od drugih tekmovalcev, le malenkost novih pa so kupili od nemškega izdelovalca in tovarnarja tovrstne opreme. Navesti je treba, da čoln za kajakaše stane preko 3.000 din, veslo preko 300 din, večkrat pa se zgodi, da čoln zdrži samo eno tekmo. V primeru prevrnitve na kakšni posebno težki progi, pravi Nani, čeprav je čoln drag, je važneje da rešim

preteklosti delala glede financiranja tem družbenim in športnim zanesenjakom, ne glede na to, kakšna sredstva so odmerjena za športno dejavnost v Hrastniku v tem letu. Brodarji niso zahtevni! Veseli so tudi vsakega priznanja in diplom, veseli pa bodo tudi vsakega dinarja, ki ga bodo naložili tako koristno, da bosta iz enega nastala kar dva ali še več. Hudušno, kajne, vendar popolnoma resnično. Prepričajte se!

Ob zaključku čestitamo vsem članom Brodarskega društva Hrastnik ob njihovem jubileju z željo, da bi še naprej s tako prizadevnostjo gojili ta atraktivni šport in tako ponesli v svet še lepši glas o hrastniških športnikih!

Strgaršek Janez

Govorjanje v Nevi Zagreb

V okviru priprav na Peterboj 1973 in razvijanju tradicionalnih dobrih poslovnih in drugih odnosov so športnice in športniki našega kolektiva gostovali pri naših sosedih, kolektivu zagrebške Neve. Govorjanje je bilo za naše predstavnike zelo uspešno. V vseh disciplinah so prepričljivo premagali svoje gostitelje.

Srečanje se je odvijalo v naslednjih panogah: kegljanju (6 × 100), šahu, namiznem tenisu ter streljanju ženske in moške ekipe.

Kegljanje

Neva : Steklarna 2382 : 2593

V disciplini 6 × 100 lučajev so bili naši predstavniki Kolšek, Drame, Vidmar, Mlakar, Peršič in Pufler mnogo boljši ter zasluženoma zmagali z visokim rezultatom. Najboljši rezultat sta dosegla Vidmar 470 in Kolšek s 463 podrtimi keglji.

Šah

Neva : Steklarna 0 : 5

Sušin, Belak, Čičič, Vujsič in Zalokar so dosegli same zmage.

Namizni tenis

Neva : Steklarna 0 : 5

Zalaznik, Bočko in Fišner so zmagali brez vsakih težav brez izgubljenega seta.

Streljanje

Neva : Steklarna

ženske 221 : 422

moški 347 : 598

V naši ženski vrsti so nastopile: Šuštarjeva, Veračeva in Groharjeva.

Pri moških pa so nastopili: Lišec, Brglez, Verač in Ojstršek.

Po končanem srečanju, katerega so domačini zelo dobro organizirali, je sledil kratek tovariški pogovor in kosilo. Predstavniki so se dogovorili, da bo povratno srečanje v Hrastniku v jeseni.

NADALJEVANJE PRVENSTEV V SRL ZA ŽENSKE IN V LPN LIGI

Slab start naših predstavnikov

Medtem ko so kegljači svoje prvenstvo končali, pa so rokometiške Steklarja in nogometaši Hrastnika šele dobro začeli svoj tekmovalni pohod. Igralke Steklarja so odigrale 3 kola, nogometaši pa že štiri.

Za oboje je značilno, da so slabo startali. Izjema so mladi nogometaši Hrastnika, ki so v prvih štirih kolid izgubili samo eno točko.

Grenko razočaranje so igralke Steklarja pripravile svojim zvestim simpatizerjem na startu, ko so doma izgubile srečanje z ekipo Kopra. Čeprav so nastopile oslabiljene brez Bratuševe, pa vseeno ne bi smele izgubiti srečanja, še posebno, ker so nekaj minut pred koncem vodile z dvema goloma razlike. Rezultat je bil 14:15 v korist gostov iz Kopra.

V drugem kolu tekmovalja so naša dekleta gostovala v Ljubljani, kjer so srečanje proti domačemu Slovanu izgubile s 7:9. Na tej tekmi je igralke »Steklarja« povsem zapustila športna sreča, pa tudi sodnik je prispeval svoje. Šele v tretji tekmi so igralke Steklarja zaigrale v svojem stilu, ko so v izredni igri dobesedno pregazile svoje nasprotnice, igralke Borca iz Ljubljana-Polje z rezultatom 17:6 ter se jim tako oddolžile za poraz na zimskem prvenstvu.

Tudi nogometaši so slabo startali. V prvem kolu so gostili moštvo Doba. V precej raztrgani igri so bili gostje boljši ter zmagali s 3:2. V predtekmi so mladinci Hrastnika premagali svoje sovrstnike iz Doba s 3:2.

V drugem kolu so gostovali v Grosupljem. Tudi to srečanje so nogometaši Hrastnika izgubili. Rezultat 2:0 v korist domačinov. Mladinci Hrastnika pa so odpravili domačine s 5:1.

Šele v tretjem srečanju so nogometaši dosegli prvi točki. Na domačem igrišču so premagali moštvo Rakeka s 3:1. V okviru mladinske lige pa so domači mladinci premagali svoje nasprotnike z rekordnim rezultatom 14:0.

V četrtem kolu so nogometaši gostovali v Ihanu, kjer so ponovno zaigrali dobro ter zaslužno premagali domače moštvo z 2:1. V srečanju mladinskih ekip pa sta se nasprotnika razšla z neodločenim izidom 1:1.

Po prvih odigranih tekmah so tako rokometiške Steklarja na drugem mestu v republiški ligi.

Nogometaši so se z dvema zaporednima zmagama prerinili v sredino lestvice, medtem ko mladinska ekipa Hrastnika še nadalje prepričljivo vodi na lestvici ljubljanske mladinske B lige.

J. Premec

Lep uspeh kegljačev „Bratstva“

Zaključeno je tekmovalje kegljačev v II. republiški ligi — vzhod. Kegljjači »Bratstva« so proti pričakovanju zelo dobro prestali ognjeni krst v ligaški konkurenci.

V prvem delu tekmovalja je dokaj slabo kazalo in so bile vse moči usmerjene le v boj za obstanek v ligi kasneje pa so dosegli nekaj odličnih zaporednih rezultatov in se med dvanajstimi ekipami ob koncu uvrstili na odlično 6. mesto.

Že v prejšnji številki smo prikazali, kakšne so propozicije tekmovalja v tej ligi, zato želimo tokrat prikazati nekaj drugih podatkov. Na prvi tekmi na kegljišču Konstruktorja v Mariboru so zasedli 9. mesto in si tako »prislužili« 9 negativnih točk, na kegljišču Ingrada v Celju so bili 7. (7 negativnih točk), na kegljišču v Žalcu so zasedli celo predzadnje 11. mesto (11 negativnih točk), enako tudi na kegljišču v Slovenj Gradcu, tako da je po prvem delu tekmovalja dokaj slabo kazalo. Drugi del tekmovalja pa je bil popolnoma drugačen. Na kegljišču Čarde v Murski Soboti so bili 5. (5 negativnih točk), na kegljišču v Diani v Murski Soboti 6. (6 negativnih točk), na kegljišču Rudarja v Trbovljah odlični 4. (4 negativne točke) in na kegljišču na Rudniku v Hrastniku več kot odlični 2. (2 negativni točki). Skupaj so tako zbrali le 55 negativnih točk, kar je prineslo v skupnem seštevku 6. mesto.

Končni vrstni red:

1. Hmeljar Žalec
2. Radenska Radenci

3. Lokomotiva Maribor
4. Fužinar Ravne
5. ŽKK Maribor
6. BRATSTVO HRASTNIK
7. Slovenj Gradec
8. Aero Celje
9. Partizan Trbovlje
10. Partizan Šoštanj
11. Kovinar Štore
12. Čarda Murska Sobota

Gled na to, da v času poročanja nismo imeli uradnih rezultatov, temveč le agencijske, ne navajamo števila podrtih kegljev za posamezne ekipe, poleg tega pa ni popolnoma točno znano, koliko negativnih točk ima posamezna ekipa, vrstni red, ki je naveden, pa je točen.

In kako so kegljjači kegljali Bratstva. V nadaljevanju podajamo podatke, ki smo jih prejeli od tehničnega vodstva kluba. Podatki so navedeni po vrstnem redu kegljišč: Maribor, Celje, Žalec, Slovenj Gradec, Diana Murska Sobota, Trbovlje, Čarda Murska Sobota in Hrastnik, nato je skupni seštevke podrtih kegljev posameznika ter povprečno število podrtih kegljev, na koncu pa še številka, kolikokrat je posameznik nastopil:

1. ČAKIČ LJUBO — 858, 938, 893, 877, 854, 840, 833, 910 = 7.003, 875 (8)
2. GNJIDIČ MILE — 846, 878, 828, 854, 923, 914, 237, 886 = 6.966, 871 (8)
3. KOLŠEK ZVONE — —, 886, 892, 836, 900, 884, 799, 843 = 6.040, 863 (7)
4. PERŠIČ ANTON — 853, 933, 877, 834, 840, 826, 820, 901 = 6.884, 861 (8)

5. LAZNIK DOLFI — 824, 812, —, 916, 899, 837, 811, 868 = 5.967, 852 (7)

6. POKRAJAC ĐOKO — 806, 842, 891, 820, 879, 846, 829, 825 = 6.738, 842 (8)

7. MLAKAR ANTON — 768, —, 870, 868, 862, —, 821, 810 = 4.999, 834 (6)

8. KORITNIK BOJAN — 776, 849, 822, —, —, 793, —, 925 = 4.165, 833 (5)

9. PUFLAR ERNEST — 819, 855, 808, —, 813, 804, 836, —, = 4.935, 823 (6)

10. OCEPEK FRANC — nastopil je samo v Slovenj Gradcu in podrl 811 kegljev.

Prepričani smo, da že navedeni podatki zgovorno kažejo, kje je iskati vzroke za uspehe, morda pa celo za neuspehe. Prepričani smo, da so se prav vsi na vseh tekmah prizadevali na vso moč, da bi dosegali boljše rezultate, vseeno pa bo verjetno v bodoče potrebno še skrbneje sestaviti ekipo pred tekmo in dejansko naj bi nasto-

pili le tisti, ki so trenutno najboljši.

Verjetno bi bilo krivično pohvaliti samo posameznika, pohvala velja prav vsem, ki so tekmovali, pa tudi tistim, ki so na kakršenkoli način pripomogli k takšnemu uspehu.

V prihodnje bo moralo vodstvo kegljačev »Bratstva« vsekakor razmisliti o tem, kako razširiti krog kandidatov za prvo osmerko, povečati pozornost vzgoji mladih kadrov.

Ob vsem tem lahko seveda ugotavljamo, da je športni uspeh ponovni dokaz, kako je potrebno, da se zgradi tudi v tem delu Hrastnika večje kegljišče.

Prepričani smo, da se bodo tudi te sanje kegljačev-tekmovalcev in tistih ki kegljajo za rekreacijo, uresničile, za kar si prizadeva gradbeni odbor, zato upamo na še boljše čase kegljačev »Bratstva«, to je uvrstitev v I. slovensko ligo.

Strgaršek Janez

Ekipo kegljačev »Bratstva«

STEKLARNA - ORGANIZATOR ŠPORTNEGA DVOBOJA 1973

Letos je na vrsti že 6. tradicionalni športni peterboj gumarjev, železarjev, kovinarjev in steklarjev. Naše podjetje je kot iniciator te športne manifestacije že drugič organizator. Pri nas je bil namreč prvi peterboj leta 1968. Zatem so se kot organizatorji vrstili vsi udeleženci. Leta 1969 Železarna Jesenice, 1970 Ferralit Žalec, 1971 Sava Kranj in lansko leto Litostroj Ljubljana. Mi pričenjamo tako drugi krog iger, ki so edinstvene, če pogledamo sestavo podjetij, ki nastopajo. Poznamo namreč steklarjado, gumarijado, športne igre gradbincev itd. Vsa ta tekmovalja so namreč precej draga. To je bil tudi eden od vzrokov, da je naše podjetje leta 1967 odstopilo od tekmovalja v okviru športnih iger proizvajalcev stekla Jugoslavije. V okviru organizacije letošnjega peterboja, ki bo, kot rečeno, 13. maja v Hrastniku, je bil že ob koncu preteklega leta ustanovljen organizacijski odbor, ki ga sestavljajo:

Premec Jože, Štihar Robert, Maurer Oskar, Kršnik Franjo, Moder Leopold, Kovač Franc, Debelak Franjo, Razpotnik Mirko, Haberl Adolf, Vidovič Franc in Mejač Jože.

Odbor ima kar dosti dela, saj je treba pri takih stvareh paziti na vsako malenkost. Letošnji peterboj se bo odvijal v naslednjih panogah: streljanje z zračno puško — moški in ženske, namizni tenis — moški in ženske, odbojka, kegljanje, rokomet, šah in orientacijski pohod. Poleg tega pa bo izveden še ekshibicijski program brodarjev na Savi.

Program peterboja bo potekal takole:

ob 8. uri otvoritev peterboja 1973 — športni center Steklarne za Savo

ob 8.30 ekshibicijski program brodarjev

ob 9.45 pričetek tekmovalja — odbojka in rokomet — za Savo

— streljanje — strelišče na Diermajerju

— šah — upravno poslopje Steklarne

— namizni tenis — šola Heroja Rajka

— kegljanje — kegljišče KK Hrastnik

— orientacijski pohod — taboriški dom

ob 18. uri zaključek peterboja — Dom TVD Partizan

ZANIMALO VAS BO

Prišli v podjetje

Zidar Franc, odnašalec; Rodošek Majda, uslužbenka; Zupanc Slavko, IV. nabiralec; Bajrani Džafer, odnašalec; Rizvič Esad, odnašalec; Pranjič Andro, odnašalec; Jularič Ilija, odnašalec; Barukčič Tačija, odnašalec; Stopinšek Daniel, vzdrževalec v 302; Šinkovec Katarina, odnašalka; Počuč Miodrag, II. ročni pihalec; Burkeljc Metka, odnašalka; Barukčič Ilija, odnašalec; Razpotnik Franc II., dostavljalec stekla; Jozič Branko, odnašalec; Rama Dibran, pobiralec črepinj; Ilič Radivoj, odvažalec zmesi; Barukčič Jozo, odnašalec; Selič Marjan, IV. nabiralec; Tosič Fatko, III. nabiralec; Matanovič Milena, odnašalka; Čolič Nenad, odnašalec; Bašič Ismet, odnašalec; Kodrič Anton, odnašalec; Vovk Bogdan, krogličar; Jozič Drago, odnašalec; Oblak Milan, odnašalec.

Odšli iz podjetja

Na lastno željo

Lendero Alojz, pomočnik IS; Predovnik Franc, odvažalec zmesi; Vengust Zvonimir, krogličar.

Invalidsko upokojen

Bajda Franc, čuvaj kompresorjev.

Umrli

Kreča Mirko, dostavljalec modelov, olja.

Samovoljno zapustili delo

Slenc Marija, izpihalka; Petrišorevič Krsto, menjalec modelov; Minič Radmila, odnašalka.

Prirastek v družini

Kolman Anton — sina, Rancinger Venčeslav — sina, Knez Jakob — sina, Kapelari Stanislav — hčerko, Sakelšek Erika — hčerko, Tržen Ivan II. — sina, Gorišek Alojz — sina.

Poročili so se

Šinkovec Stanka, odnašalka in Cigole Zvonko, vzdrževalec v 302; Majcenovič Ana, kontrolor stekla in Halapir Stjepan; Zagozda Vera, kontrolor stekla in Senegačnik Stanislav, izmenski vodja v 302.

Imate v vašem oddelku kakšne posebne pripombe?

Z organizacijo TOZD pričakujemo neposredni proizvajalci več soodločanja pri samoupravljanju.

V poplavi naraščanja cen in zamrznitvi osebnih dohodkov slišimo marsikaj. Kaj bi lahko vi povedali? Kakšno je vaše mišljenje?

Naraščanje cen življenjskim potrebščinam presega vse normalne meje. Mislim, da bi lahko z večjo disciplino in čutom odgovornosti ta pojav znatno ublažili.

S to številko našega glasila mineva eno leto, odkar se je uredništvo odločilo za rubriko »Pogovarjali smo se«.

To je takorekoč intimni kotiček našega glasila. Je takšna rubrika po vašem mnenju potrebna v našem glasilu in če imate mogoče kakšen drug predlog.

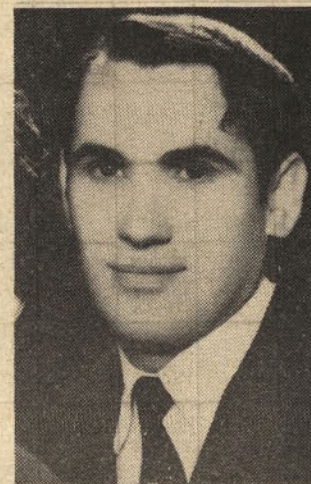
Mislim, da je rubrika »Pogovarjali smo se« pametna odločitev. Predlagam, da bi k bodočim razgovorom pritegnili predvsem tiste člane kolektiva, ki se zaradi svoje skromnosti ne pojavljajo v ospredju, imajo pa svoja pojmovanja na dogajanja v tovarni.

Hvala za pogovor. Želim vam mnogo sreče v nadaljnjem življenju.

Jože Premec

IN MEMORIAM MIRKA KREČE

V Celjski bolnišnici je 26. 4. 1973 preminil član našega kolektiva MIRKO KREČA. Več kot štirinajst dni so se zdravniki zaman borili za Mirkovo življenje. Mirko ni vzdržal. Podlegel je hudim telesnim poškodbam, ki jih je dobil pri padcu z vlaka dne 9. 4. v Zidanem mostu.

Mirko se je rodil 27. 9. 1939 v vasi Poljavnica pri Prijedoru. V steklarni se je zaposlil 20. 3. 1961 kot odnašalec. S svojim marljivim delom je kmalu napredoval do krogličarja. Žal dalje ni mogel. Zbolel

je in odšel na poklicno rehabilitacijo. Kasneje se je zaposlil kot strojnik na KS-6 avtomatu. V času, ko ga je doletela nesreča, je delal kot dostavljalec modelov.

Mirkova življenjska pot ni bila lahka. Kot otrok veččlanske družine se je podal s trebuchom za kruhom. Ko je že kazalo, da bo začel živeti lepše dni svojega življenja, pa se je pojavila zahrbtna bolezen. Zaradi tega je bil večkrat zaprt sam vase. S svojim mirnim in skromnim življenjem si je pridobil precejšnje število prijateljev. Bil je poln razumevanja za okolico, v kateri je živel. Nesreča je zahtevala, da je moral razmeroma zelo mlad umreti. To je bila njegova trintrideseta pomlad. Usoda je hotela, da je njegov zadnji dom postal grob na celjskem pokopališču. Na njegovi zadnji poti so ga pospremili njegovi sodelavci iz avtomatske proizvodnje, predstavniki sindikata ter pevci in godba Svobode II. Mirko je tako našel svoj dom, mir in spokoj daleč od rodne vasi.

Naj mu bo lahka gruda, v katero je moral tako kmalu — prekmalu.

Pogovarjali smo se

DEBELAK ŠTEFKA — predelavka v skladišču gotovih izdelkov.

Prosim za nekaj osebnih podatkov?

Rojena 31. 12. 1926 v Hrastniku. Osnovno šolo sem obiskovala in dokončala v Hrastniku. V steklarni sem se zaposlila jeseni leta 1945 kot pregledalka v bivši vezalnici. Po dveh letih sem bila premeščena v skladišče gotovih izdelkov. Leta 1950 sem zaposlitev prekinila zaradi rojstva otroka. Leta 1955 sem se pa ponovno zaposlila na istem delovnem mestu kot predelavka, kjer sem še danes.

Ze dolgo ste v podjetju, verjetno ste precej dobro seznanjeni s problemi, ki nas tarejo pri našem delu. Imate morda kakšne konkretne pripombe?

Pri tem vprašanju se bom omejila na probleme v skladišču gotovih izdelkov, ki jih dobro poznam. Pri odpremi izdelkov imamo precejšnje težave zaradi majhne izbire. Željam in naročilom trgovcev zaradi tega večkrat ne moremo ugoditi, kar povzroča pri

kupcih nezadovoljstvo, predvsem primanjkuje trgovske robe, kate-tere bi lahko prodali mnogo več, če bi jo imeli na zalogi.

Ste članica predsedstva TOS. Mislite, da sindikati odigravajo takšno vlogo, kot bi jo morali v odnosu do proizvajalcev in samoupravnih organov?

Delovanje naše sindikalne organizacije je čutiti na vseh področjih. Premalo zavzetosti je edino le pri reševanju raznih socialnih problemov posameznikov, ki so večkrat prepuščeni sami sebi.

Ste zaposleni v oddelku skladišča, ki je zadolžen tudi za odpravo naših proizvodov. Ali imate pri vašem delu kakšne posebne probleme?

Težave, ki nastopajo na oddelkih, kjer je zaposlenih večina žensk mater, so splošno znane in in jih tudi pri nas ne manjka. Žene, matere, posebno samohranilke imajo večkrat opravke, zaradi katerih je potrebna enodnevna odsotnost z dela, zaradi omenjenega mislim, da je potrebna uvidenost pri odobravanju teh enodnevni dopustov, te ugodnosti pa se naj poslužujejo v res nujnih primerih.

V vašem oddelku je zaposlena pretežna večina žensk — mater. Ali zaradi tega nastopajo kakšne težave. Znano nam je, da imajo zaposlene matere marsikdaj kakšne probleme. Tu mislim predvsem na dom, družino, bolezen otrok in podobno. Nam bi lahko o tem kaj povedali, je zaposlena ženska, samohranilka dovolj zaščitena v naši družbi in v podjetju?

V našem oddelku nimajo samohranilne nobenih posebnih ugodnosti.

Osnutek TOZD je pripravljen.

ZAHVALA

Ob tragični izgubi dragega sina, brata, strica in svaka

Mirka Kreče

se iskreno zahvaljujemo kolektivu in sindikatu Steklarne Hrastnik za vso pomoč, katero sta nam nudila ob nenadni izgubi dragega Mirka. Hvala tudi za venco. — Delavcem v avtomatski proizvodnji za venco in denarno pomoč. Obema govornikom, ki sta tako lepo orisala življenjsko pot pokojnika, godbi in pevskemu zboru Svoboda II, ter stanovalcem samskega doma za venco, ter vsem prijateljem in znancem, ki so ga spremljali na njegovi zadnji poti na celjsko pokopališče. Prav lepa hvala tudi primariju dr. Jensterlu ter ostalemu osebju celjske bolnišnice.

Žaljujoči:

mati, sestra Kosa, sestre Milica, Borka in Mirjana z družinami ter ostalo sorodstvo.

